EN BÜYÜK TÜRK
ATATÜRK
②

yazan:
OKTAY VEREL
çizen:
İBRAHİM KALYON

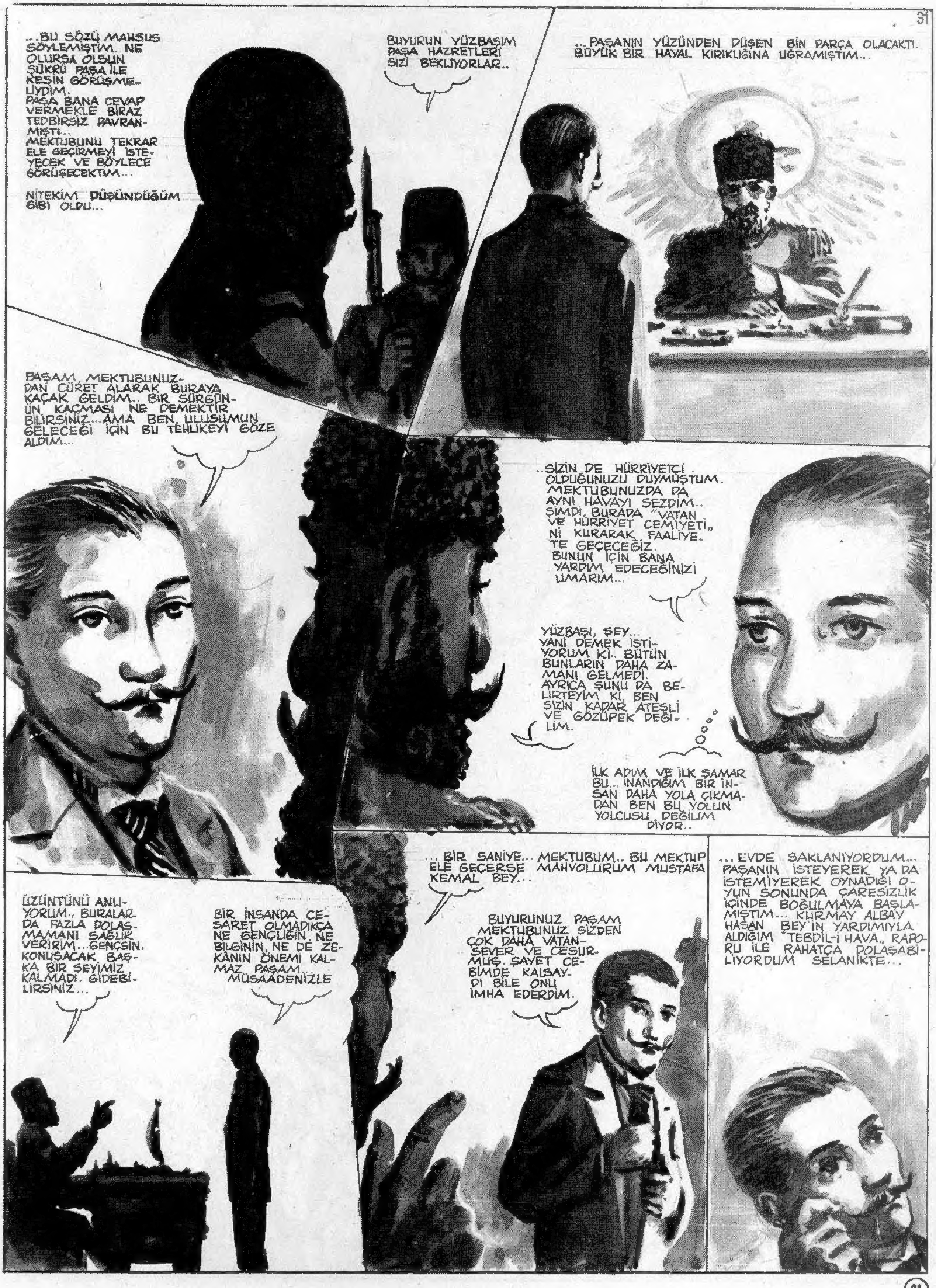
...BU SÖZÜ MAHSUS SÖYLEMİŞTİM. NE OLURSA OLSUN ŞÜKRÜ PAŞA İLE KESİN GÖRÜŞMELİYDİM. PAŞA BANA CEVAP VERMEKLE BİRAZ TEDBİRSİZ DAVRANMIŞTI... MEKTUBUNU TEKRAR ELE GEÇİRMEYİ İSTEYECEK VE BÖYLECE GÖRÜŞECEKTİM...
NİTEKİM DÜŞÜNDÜĞÜM GİBİ OLDU...
BUYURUN YÜZBAŞIM PAŞA HAZRETLERİ SİZİ BEKLİYORLAR..
...PAŞANIN YÜZÜNDEN DÜŞEN BİN PARÇA OLACAKTI. BÜYÜK BİR HAYAL KIRIKLIĞINA UĞRAMIŞTIM...
PAŞAM MEKTUBUNUZDAN CÜRET ALARAK BURAYA KAÇAK GELDİM.. BİR SÜRGÜNÜN KAÇMASI NE DEMEKTİR BİLİRSİNİZ... AMA BEN, ULUSUMUN GELECEĞİ İÇİN BU TEHLİKEYİ GÖZE ALDIM...
..SİZİN DE HÜRRİYETCİ OLDUĞUNUZU DUYMUŞTUM. MEKTUBUNUZDA DA AYNI HAVAYI SEZDİM.. ŞİMDİ, BURADA "VATAN VE HÜRRİYET CEMİYETİ" Nİ KURARAK FAALİYETE GEÇECEĞİZ. BUNUN İÇİN BANA YARDIM EDECEĞİNİZİ UMARIM...
YÜZBAŞI, ŞEY... YANİ DEMEK İSTİYORUM Kİ.. BÜTÜN BUNLARIN DAHA ZAMANI GELMEDİ. AYRICA ŞUNU DA BELİRTEYİM Kİ, BEN SİZİN KADAR ATEŞLİ VE GÖZÜPEK DEĞİLİM.
İLK ADIM VE İLK ŞAMAR BU... İNANDIĞIM BİR İNSAN DAHA YOLA ÇIKMADAN BEN BU YOLUN YOLCUSU DEĞİLİM DİYOR..
ÜZÜNTÜNÜ ANLIYORUM.. BURALARDA FAZLA DOLAŞMAMANI SAĞLIK VERİRİM... GENÇSİN. KONUŞACAK BAŞKA BİR ŞEYİMİZ KALMADI. GİDEBİLİRSİNİZ...
BİR İNSANDA CESARET OLMADIKÇA NE GENÇLİĞİN, NE BİLGİNİN, NE DE ZEKÂNIN ÖNEMİ KALMAZ PAŞAM... MÜSAADENİZLE
... BİR SANİYE... MEKTUBUM.. BU MEKTUP ELE GEÇERSE MAHVOLURUM MUSTAFA KEMAL BEY...
BUYURUNUZ PAŞAM MEKTUBUNUZ SİZDEN ÇOK DAHA VATANSEVER VE CESURMUŞ. ŞAYET CEBİMDE KALSAYDI BİLE ONU İMHA EDERDİM.
... EVDE SAKLANIYORDUM... PAŞANIN İSTEYEREK YA DA İSTEMİYEREK OYNADIĞI OYUN SONUNDA ÇARESİZLİK İÇİNDE BOĞULMAYA BAŞLAMIŞTIM... KURMAY ALBAY HASAN BEY'İN YARDIMIYLA ALDIĞIM "TEBDİL-İ HAVA" RAPORU İLE RAHATÇA DOLAŞABİLİYORDUM SELANİKTE...

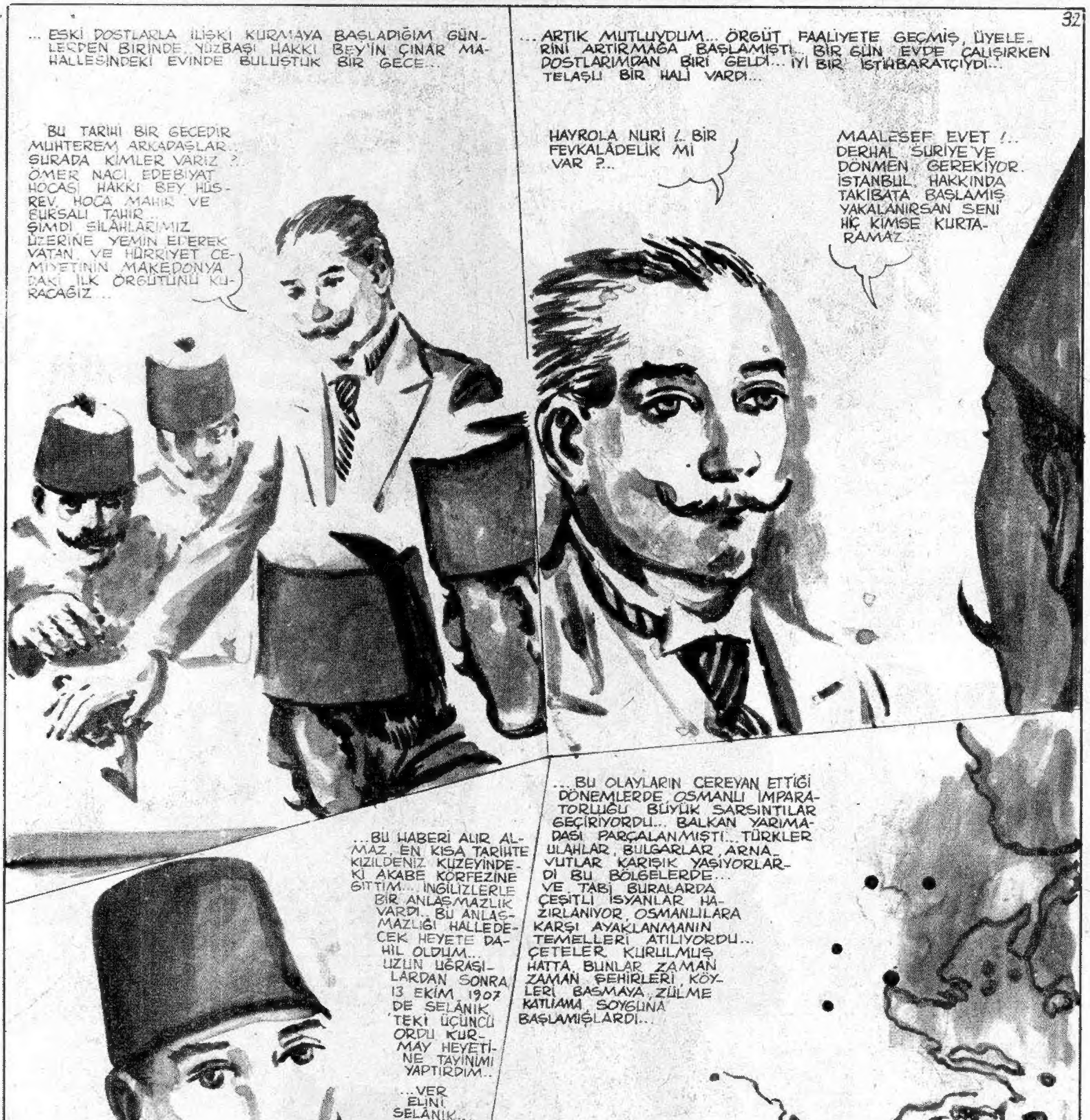
... ESKİ DOSTLARLA İLİŞKİ KURMAYA BAŞLADIĞIM GÜNLERDEN BİRİNDE YÜZBAŞI HAKKI BEY'İN ÇINAR MAHALLESİNDEKİ EVİNDE BULUŞTUK BİR GECE...
BU TARİHİ BİR GECEDİR MUHTEREM ARKADAŞLAR... ŞURADA KİMLER VARIZ ?.. ÖMER NACİ, EDEBİYAT HOCASI HAKKI BEY HÜSREV, HOCA MAHİR VE BURSALI TAHİR... ŞİMDİ SİLAHLARIMIZ ÜZERİNE YEMİN EDEREK VATAN VE HÜRRİYET CEMİYETİNİN MAKEDONYA'DAKİ İLK ÖRGÜTÜNÜ KURACAĞIZ...
... ARTIK MUTLUYDUM... ÖRGÜT FAALİYETE GEÇMİŞ, ÜYELERİNİ ARTIRMAĞA BAŞLAMIŞTI... BİR GÜN EVDE ÇALIŞIRKEN DOSTLARIMDAN BİRİ GELDİ... İYİ BİR İSTİHBARATÇIYDI... TELAŞLI BİR HALİ VARDI...
HAYROLA NURİ !.. BİR FEVKALÂDELİK Mİ VAR ?..
MAALESEF EVET !.. DERHAL SURİYE'YE DÖNMEN GEREKİYOR. İSTANBUL HAKKINDA TAKİBATA BAŞLAMIŞ YAKALANIRSAN SENİ HİÇ KİMSE KURTARAMAZ...
...BU HABERİ ALIR ALMAZ, EN KISA TARİHTE KIZILDENİZ KUZEYİNDEKİ AKABE KÖRFEZİNE GİTTİM... İNGİLİZLERLE BİR ANLAŞMAZLIK VARDI.. BU ANLAŞMAZLIĞI HALLEDECEK HEYETE DAHİL OLDUM... UZUN UĞRAŞILARDAN SONRA 13 EKİM 1907 DE SELÂNİK'TEKİ ÜÇÜNCÜ ORDU KURMAY HEYETİNE TAYİNİMİ YAPTIRDIM...
...VER ELİNİ SELÂNİK...
...BU OLAYLARIN CEREYAN ETTİĞİ DÖNEMLERDE OSMANLI İMPARATORLUĞU BÜYÜK SARSINTILAR GEÇİRİYORDU... BALKAN YARIMADASI PARÇALANMIŞTI... TÜRKLER ULAHLAR, BULGARLAR, ARNAVUTLAR KARIŞIK YAŞIYORLARDI BU BÖLGELERDE... VE, TABİ BURALARDA ÇEŞİTLİ İSYANLAR HAZIRLANIYOR, OSMANLILARA KARŞI AYAKLANMANIN TEMELLERİ ATILIYORDU... ÇETELER KURULMUŞ HATTA BUNLAR ZAMAN ZAMAN ŞEHİRLERİ KÖYLERİ BASMAYA, ZÜLME KATLİAMA SOYGUNA BAŞLAMIŞLARDI...

33
...SELÂNİK'TE ESKİ DOSTLARI ARADIM. TABİ İLK İŞ OLARAK, VATAN VE HÜRRİYET CEMİYETİNİ KURDUĞUM ARKADAŞLARI..
FAKAT, O CEMİYET YOKTU ARTIK... DOSTLARIM, İTTİHAT VE TERAKKİ'YE GİRMİŞLERDİ...
BİR GÜN...
MUSTAFA, YAPILACAK EN DOĞRU HAREKET İYİ ÖRGÜTLENMİŞ VE BÜYÜK İŞLER BAŞARABİLECEK NİTELİKTEKİ İTTİHAT VE TERAKKİ CEMİYETİNE KAYDOLMANDIR...
TEŞEKKÜR EDERİM DOSTUM... CEMİYETTEKİLER DE AYNI FİKİRDELER Mİ?.. MESELÂ ENVER BEY?..
ARKADAŞLAR, İHTİRASLARI GEMLEMEĞE İMKÂN YOK... OSMANLI İMPARATORLUĞU ARTIK ÇÖKMEKTEDİR. BU ENKAZIN ALTINDA ŞANLI TÜRK ULUSUNUN EZİLMESİNE MÜSAADE ETMEMELİYİZ...
... PADİŞAH ORDUDAN, ÖZELLİKLE ÜÇÜNCÜ ORDUDAN ŞÜPHELİYDİ... RUMELİ BÖLGESİNDE KAZANIN NASIL KAYNADIĞINI BİLİYOR. BURADAN BAŞLAYACAK BİR HAREKETİ ÖNLİYEMİYECEĞİNİ DE SEZİNLİYORDU. İŞTE BEN DE ÜÇÜNCÜ ORDUDA VE BU BÖLGEDEYDİM...
SENİN FİKRİN NEDİR MUSTAFA KEMAL?. SEN OLSAN NASIL DAVRANIRDIN?..
SAVUNULMASI İMKÂNSIZLAŞMIŞ YERLERDEN BİZE HAYIR GELMEZ. YENİ BİR MÜCADELE YERİ SEÇMELİ. BALKANLARDA, İLK DARBEYİ BULGARLARA İNDİRMELİYİZ...
...BİR YANDAN AKILLICA TOPRAK FEDAKÂRLIĞI YAPMALI, ÖTE YANDAN VATANIN BÜYÜK PARÇASINI KURTARMALIYIZ..
BALKAN ORDULARI BİRLEŞTİĞİ TAKDİRDE DURUM DAHA DA KÖTÜYE GİDECEKTİR... BUNA MÜSAADE ETMEK CİNNETTİR. DÜŞMAN, DÜŞMANDIR... YENİ BİR ORDUYA, YENİ BİR İDAREYE DOĞRU GİTMELİYİZ...
BÜTÜN BUNLAR GÜÇ DEĞİL, İMKÂNSIZ... ELDE OLANLARLA YETİNMEK DAHA YERİNDEDİR BENCE
YANILIYORSUN DOSTUM. İMKÂNSIZ DİYE BİR ŞEY YOKTUR TÜRKÜN TARİHİNDE. BİRAZ AKIL, BİRAZ DA STRATEJİ MESELEYE ÇÖZÜM YOLU BULUR..
NİYETİN PADİŞAHIN YERİNE Mİ GEÇMEK YOKSA MUSTAFA KEMAL?...
Hİİİ Hİİ İHTİLALCİ MUSTAFA KEMAL'DEN DE NE GÜZEL PADİŞAH ÇIKAR.

YANILIYORSUNUZ BEYLER BEN PADİŞAHIN SALTANAT TAHTINA GÖZ DİKMİŞ DEĞİLİM.. BEN, DAHA BÜYÜK, DAHA ULUS YARARINA BİR YÖNETİMİN BAŞINA GÖZ DİKTİM...
BU KORKUSUZ KONUŞMALARIM ENVER BEY'İ (PAŞA) DAHA DA KUŞKULANDIRIYORDU...
...BİNBAŞI ENVER BEY, BENDEN HAZ ETMİYORDU. ZEKİ BİR İNSANDI AMA, ZANNIMCA İLERİ GÖRÜŞÜ YOKTU VE ASKERİ BİLGİSİ ÇOK ZAYIFTI. O CEMİYETİN MANASTIR MERKEZİNDE ÇALIŞIYOR VE ÇEVRESİ TARAFINDAN SEVİLİYORDU. ENVER BEY, BENDEN BAHSEDİLDİĞİ ZAMAN SİNİRLENİR VE KONUŞURDU..
MUSTAFA KEMAL DAİMA HALKIN İÇİNDE, OLİMPOS, TOKLİ MEYHANE VE GAZİNOLARINI HİÇ İHMAL ETMİYOR, EĞLENİYOR. ONA, RÜTBESİNİN ÜSTÜNDE NASIL İŞLER VERİYORLAR ANLAMIYORUM. MUSTAFA KEMAL'E İNANMAK DOĞRU DEĞİL ARKADAŞLAR, ONU DERHAL BURADAN UZAKLAŞTIRMALIYIZ...
...FAZLA VE BOŞ KONUŞUYOR... PADİŞAHI DEVİRECEK VE YERİNE BAŞKA BİR YÖNETİM TARZI GETİRECEKMİŞ... MESELEYİ DERHAL HALLETMELİYİZ...
İHTİLÂL, 1908 YILININ 23 TEMUZUNDA OLDU.. İTTİHAT VE TERAKKİ'NİN ARZULADIĞI ANAYASA TEKRAR YÜRÜRLÜĞE ... GİRDİ. O GÜN TÜM MANASTIR'DA TOPLAR ATILIYOR...
...EZANLAR OKUNUYOR, HALK SOKAKLARA DÖKÜLMÜŞ BAYRAM YAPIYORDU... ENVER BEY İLE HÜRRİYET KAHRAMANI DİYE BİLİNEN RESNELİ NİYAZİ BEY'İN ADLARI DİLLERDEN DÜŞMÜYORDU. HALKIN ELLERİNDEKİ PANKARTLARDA ONLARIN RESİMLERİ, ONLARI ÖVEN YAZILAR VARDI...
...BEN Mİ ? BEN ÖNYÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL, TÜM BU OLAYLARA UZAKTAN BAKIYORDUM... BANA GÜVENEN ARKADAŞLARIM BİLE ENVER BEYİ TAKDİR EDER OLDULAR...
ARKADAŞLAR, BU İŞİN SONU YOKTUR.. BU, DOSDOĞRU BİR OSMANLI HAREKETİDİR. BİZ, MİLLİ DEVLETİ, TÜRK DEVLETİNİ KURMALIYIZ... BUNU GÖRMEKTE GECİKMEMELİYİZ... BU BAYRAM GÜZEL... BU ARDI ARKASI KESİLMEYEN ŞÖLENLER GÜZEL AMA, MESELELER HALLEDİLMİŞ DEĞİL Kİ... NE YENİ FİKİRLERE, NE YENİ GELİŞMELERE, NE DE YENİ, BİR DEVLET DÜZENİNE YÜZÜMÜZÜ DÖNMÜYORUZ...

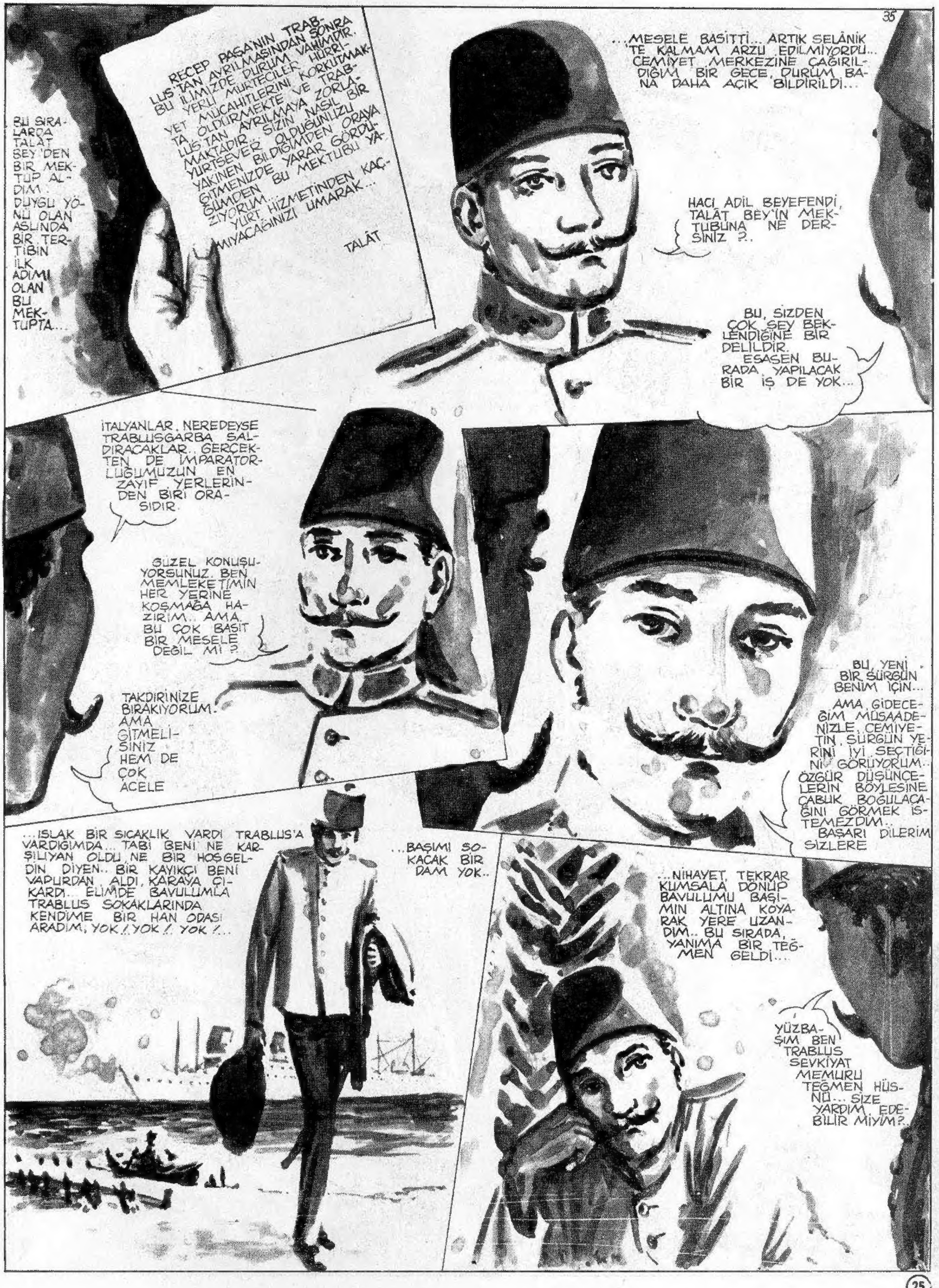
BU SIRALARDA TALÂT BEY'DEN BİR MEKTUP ALDIM. DUYGU YÖNÜ OLAN ASLINDA BİR TERTİBİN İLK ADIMI OLAN BU MEKTUPTA...
RECEP PAŞA'NIN TRABLUS'TAN AYRILMASINDAN SONRA BU İLİMİZDE DURUM VAHİMDİR. YERLİ MÜRTECİLER HÜRRİYET MÜCAHİTLERİNİ KORKUTMAKTA, ÖLDÜRMEKTE VE TRABLUS'TAN AYRILMAYA ZORLAMAKTADIR.. SİZİN NASIL BİR YURTSEVER OLDUĞUNUZU YAKINEN BİLDİĞİMDEN ORAYA GİTMENİZDE YARAR GÖRDÜĞÜMDEN BU MEKTUBU YAZIYORUM... YURT HİZMETİNDEN KAÇMIYACAĞINIZI UMARAK...
TALÂT
...MESELE BASİTTİ... ARTIK SELÂNİK'TE KALMAM ARZU EDİLMİYORDU... CEMİYET MERKEZİNE ÇAĞIRILDIĞIM BİR GECE, DURUM BANA DAHA AÇIK BİLDİRİLDİ...
HACI ADİL BEYEFENDİ, TALÂT BEY'İN MEKTUBUNA NE DERSİNİZ ?..
BU, SİZDEN ÇOK ŞEY BEKLENDİĞİNE BİR DELİLDİR. ESASEN BURADA YAPILACAK BİR İŞ DE YOK...
İTALYANLAR, NEREDEYSE TRABLUSGARBA SALDIRACAKLAR.. GERÇEKTEN DE İMPARATORLUĞUMUZUN EN ZAYIF YERLERİNDEN BİRİ ORASIDIR.
GÜZEL KONUŞUYORSUNUZ. BEN MEMLEKETİMİN HER YERİNE KOŞMAĞA HAZIRIM.. AMA. BU ÇOK BASİT BİR MESELE DEĞİL Mİ ?
TAKDİRİNİZE BIRAKIYORUM. AMA GİTMELİSİNİZ HEM DE ÇOK ACELE
BU YENİ BİR SÜRGÜN BENİM İÇİN... AMA GİDECEĞİM MÜSAADENİZLE, CEMİYETİN SÜRGÜN YERİNİ İYİ SEÇTİĞİNİ GÖRÜYORUM.. ÖZGÜR DÜŞÜNCELERİN BÖYLESİNE ÇABUK BOĞULACAĞINI GÖRMEK İSTEMEZDİM.. BAŞARI DİLERİM SİZLERE
...ISLAK BİR SICAKLIK VARDI TRABLUS'A VARDIĞIMDA... TABİ BENİ NE KARŞILIYAN OLDU, NE BİR HOŞGELDİN DİYEN.. BİR KAYIKÇI BENİ VAPURDAN ALDI, KARAYA ÇIKARDI... ELİMDE BAVULUMLA TRABLUS SOKAKLARINDA KENDİME BİR HAN ODASI ARADIM, YOK !, YOK !, YOK !...
...BAŞIMI SOKACAK BİR DAM YOK..
...NİHAYET, TEKRAR KUMSALA DÖNÜP BAVULUMU BAŞIMIN ALTINA KOYARAK YERE UZANDIM.. BU SIRADA, YANIMA BİR TEĞMEN GELDİ...
YÜZBAŞIM BEN TRABLUS SEVKİYAT MEMURU TEĞMEN HÜSNÜ... SİZE YARDIM EDEBİLİR MİYİM ?..

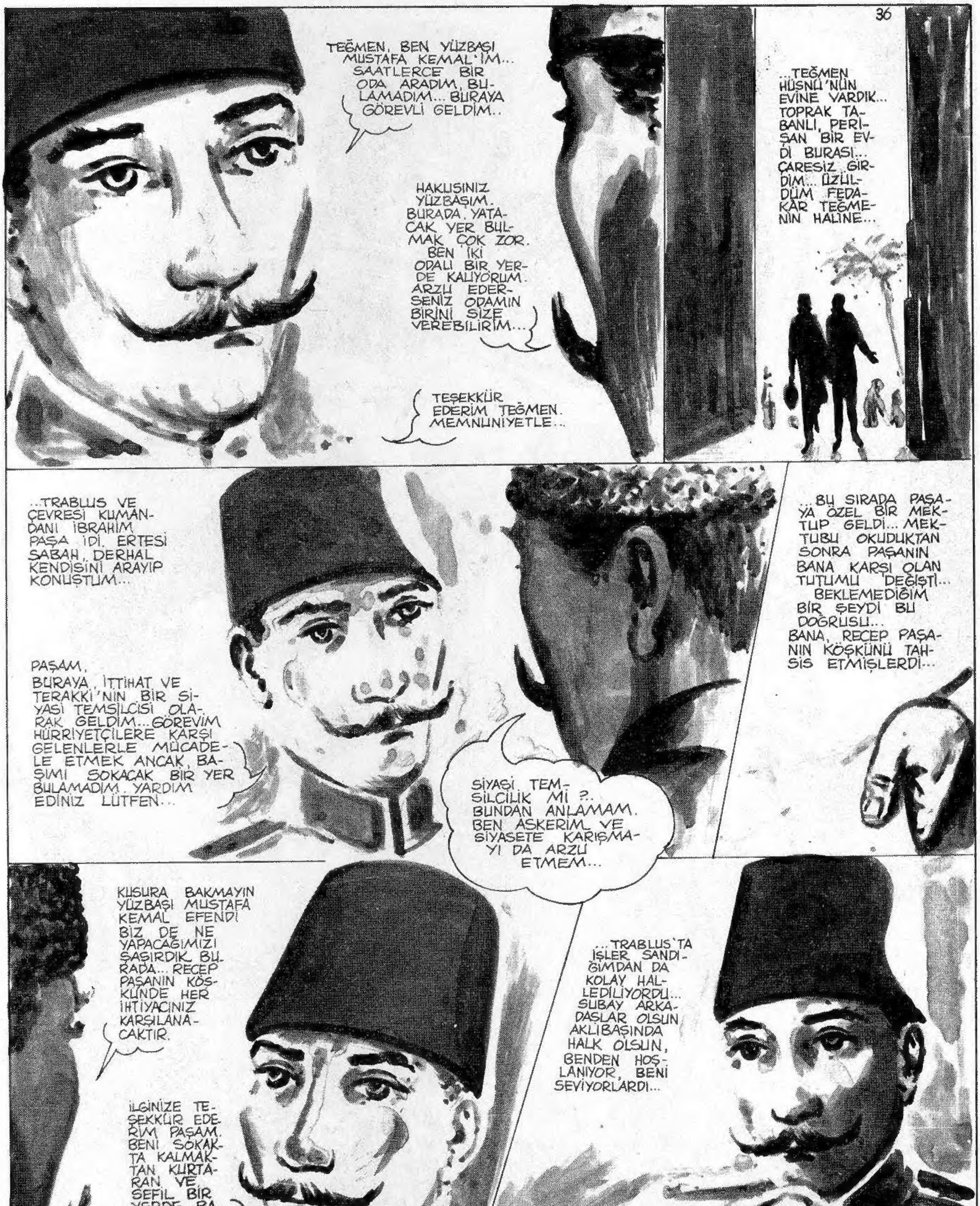

36
TEĞMEN, BEN YÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL'İM... SAATLERCE BİR ODA ARADIM, BULAMADIM... BURAYA GÖREVLİ GELDİM..
HAKLISINIZ YÜZBAŞIM. BURADA YATACAK YER BULMAK ÇOK ZOR. BEN İKİ ODALI BİR YERDE KALIYORUM. ARZU EDERSENİZ ODAMIN BİRİNİ SİZE VEREBİLİRİM...
TEŞEKKÜR EDERİM TEĞMEN. MEMNUNİYETLE...
...TEĞMEN HÜSNÜ'NÜN EVİNE VARDIK... TOPRAK TABANLI, PERİŞAN BİR EVDİ BURASI... ÇARESİZ GİRDİM... ÜZÜLDÜM FEDAKÂR TEĞMENİN HALİNE...
...TRABLUS VE ÇEVRESİ KUMANDANI İBRAHİM PAŞA İDİ. ERTESİ SABAH, DERHAL KENDİSİNİ ARAYIP KONUŞTUM...
PAŞAM, BURAYA, İTTİHAT VE TERAKKİ'NİN BİR SİYASİ TEMSİLCİSİ OLARAK GELDİM... GÖREVİM HÜRRİYETÇİLERE KARŞI GELENLERLE MÜCADELE ETMEK ANCAK, BAŞIMI SOKACAK BİR YER BULAMADIM. YARDIM EDİNİZ LÜTFEN...
SİYASİ TEMSİLCİLİK Mİ ?.. BUNDAN ANLAMAM. BEN ASKERİM VE SİYASETE KARIŞMAYI DA ARZU ETMEM...
...BU SIRADA PAŞAYA ÖZEL BİR MEKTUP GELDİ... MEKTUBU OKUDUKTAN SONRA PAŞANIN BANA KARŞI OLAN TUTUMU DEĞİŞTİ... BEKLEMEDİĞİM BİR ŞEYDİ BU DOĞRUSU... BANA, RECEP PAŞANIN KÖŞKÜNÜ TAHSİS ETMİŞLERDİ...
KUSURA BAKMAYIN YÜZBAŞI MUSTAFA KEMAL EFENDİ BİZ DE NE YAPACAĞIMIZI ŞAŞIRDIK. BURADA... RECEP PAŞANIN KÖŞKÜNDE HER İHTİYACINIZ KARŞILANACAKTIR.
İLGİNİZE TEŞEKKÜR EDERİM PAŞAM. BENİ SOKAKTA KALMAKTAN KURTARAN VE SEFİL BİR YERDE BARINMAĞA ÇALIŞAN TEĞMEN HÜSNÜ BEY'İ DE YANIMA ALMAK İSTERİM
...TRABLUS'TA İŞLER SANDIĞIMDAN DA KOLAY HALLEDİLİYORDU... SUBAY ARKADAŞLAR OLSUN AKLIBAŞINDA HALK OLSUN, BENDEN HOŞLANIYOR, BENİ SEVİYORLARDI...

37
...ŞEYH MANSUR DİYE HALKIN PUTLAŞTIRDIĞI BİRİ VARDI... HALKIN KORKTUĞU... HALKA ZULMETMEKLE TANINMIŞTI.
...ONUNLA, BİR GECE CAMİ AVLUSUNDA HESAPLAŞMAYA KARAR VERDİM... HALKI DA ORAYA TOPLADIM...
BENİ DİNLE ŞEYH MANSUR... ZAVALLI SEFİL HALKI SOYDUĞUN BİR KÖLE GİBİ SÖMÜRDÜĞÜN YETMİYORMUŞ GİBİ, BİR DE HÜRRİYETÇİLERE KAFA TUTMAĞA KALKIYORSUN. DERHAL BURAYI TERKEDECEKSİN... DERHAL...
... TABANCAMA KÖTÜ KÖTÜ BAKARAK ÇEKİP GİTTİ ŞEYH MANSUR...
31 MART OLAYI.....
...MEŞRUTİYETE İLK AYAKLANMA ŞU 31 MART OLAYI, ZİHİNLERİ BULANDIRACAK İHTİLÂLCİ DEVRİMCİ UYGAR AYDINLARI VE HALKI DÜŞÜNDÜRECEK BİR KONUDUR...
...SELÂNİK'TEN İSTANBUL'A BİR AVCI TABURU GÖNDERİLMİŞTİ... GÖREVİ MEŞRUTİYETİ KORUMAKTI BU TABURUN...
...DONANMADAN DA ÇOK AZ SAYIDA ASKER BU AYAKLANMAYA KATILDI... HALK İSE, BU OLAYIN TAMAMEN DIŞINDAYDI...

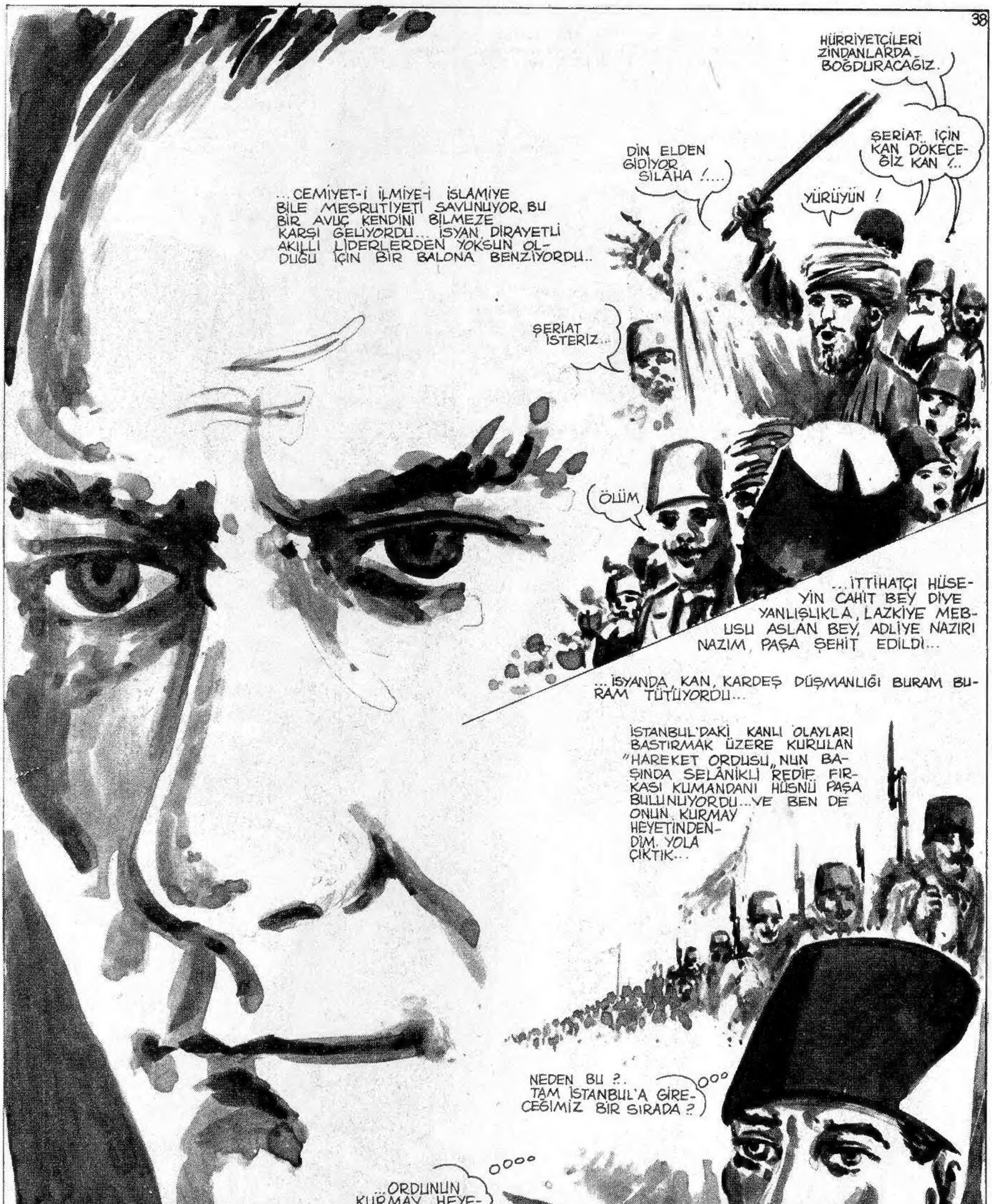
...CEMİYET-İ İLMİYE-İ İSLAMİYE BİLE MEŞRUTİYETİ SAVUNUYOR, BU BİR AVUÇ KENDİNİ BİLMEZE KARŞI GELİYORDU... İSYAN, DİRAYETLİ AKILLI LİDERLERDEN YOKSUN OLDUĞU İÇİN BİR BALONA BENZİYORDU...
HÜRRİYETÇİLERİ ZİNDANLARDA BOĞDURACAĞIZ.
ŞERİAT İÇİN KAN DÖKECEĞİZ KAN !..
DİN ELDEN GİDİYOR SİLAHA !...
YÜRÜYÜN !
ŞERİAT İSTERİZ...
ÖLÜM
...İTTİHATÇI HÜSEYİN CAHİT BEY DİYE YANLIŞLIKLA, LAZKİYE MEBUSU ASLAN BEY, ADLİYE NAZIRI NAZIM PAŞA ŞEHİT EDİLDİ...
...İSYANDA, KAN, KARDEŞ DÜŞMANLIĞI BURAM BURAM TÜTÜYORDU...
İSTANBUL'DAKİ KANLI OLAYLARI BASTIRMAK ÜZERE KURULAN "HAREKET ORDUSU„NUN BAŞINDA SELÂNİKLİ REDİF FIRKASI KUMANDANI HÜSNÜ PAŞA BULUNUYORDU...VE BEN DE ONUN KURMAY HEYETİNDENDİM. YOLA ÇIKTIK...
NEDEN BU ?. TAM İSTANBUL'A GİRECEĞİMİZ BİR SIRADA ?
...ORDUNUN KURMAY HEYETİNDEN ALINDIĞIM BİLDİRİLİYOR...
..BENİ YİNE EKARTE ETMİŞLERDİ...

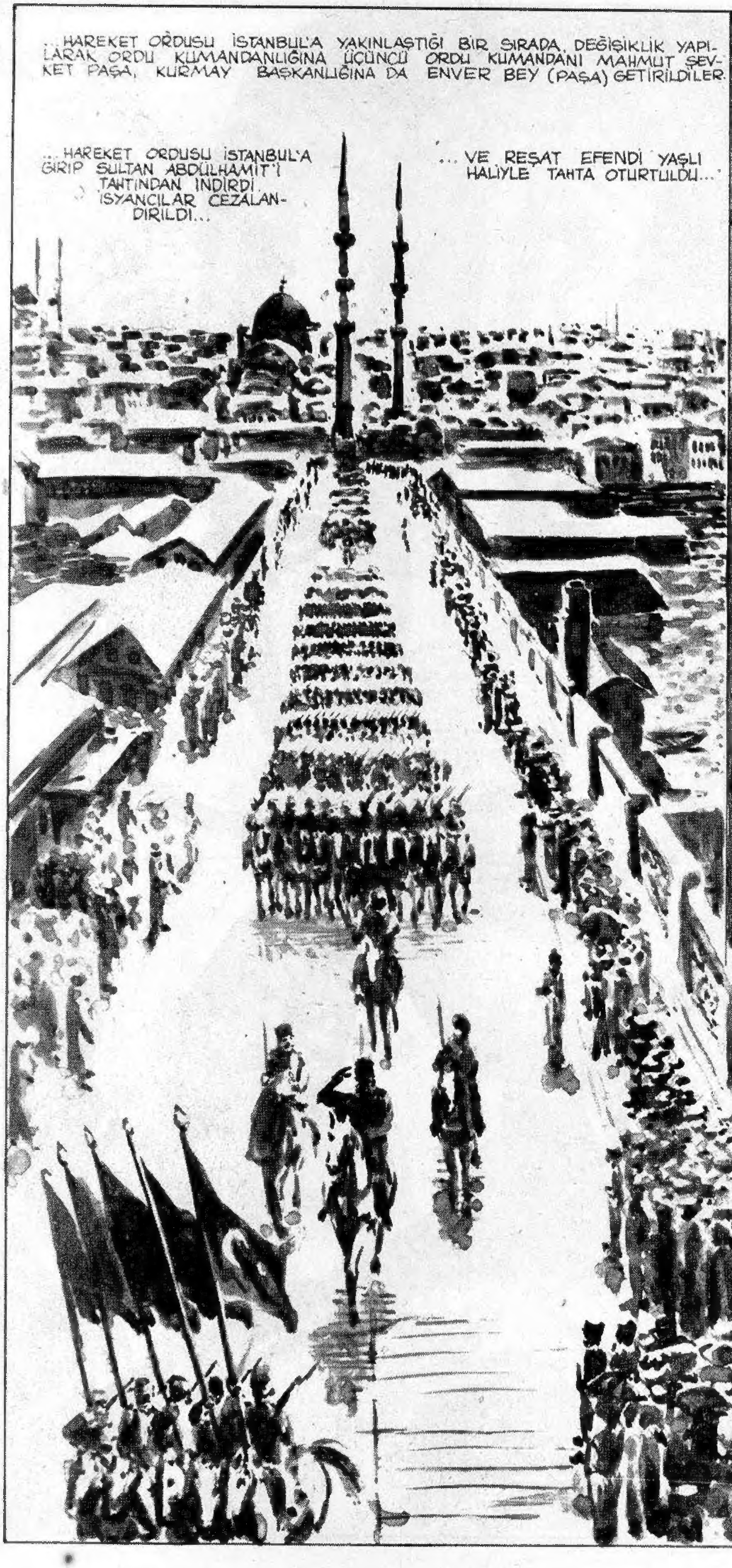

...HAREKET ORDUSU İSTANBUL'A YAKINLAŞTIĞI BIR SIRADA, DEĞİŞİKLİK YAPILARAK ORDU KUMANDANLIĞINA ÜÇÜNCÜ ORDU KUMANDANI MAHMUT ŞEVKET PAŞA, KURMAY BAŞKANLIĞINA DA ENVER BEY (PAŞA) GETİRİLDİLER.
...HAREKET ORDUSU İSTANBUL'A GİRİP SULTAN ABDÜLHAMİT'İ TAHTINDAN İNDİRDİ. İSYANCILAR CEZALANDIRILDI...
...VE REŞAT EFENDİ YAŞLI HALİYLE TAHTA OTURTULDU...

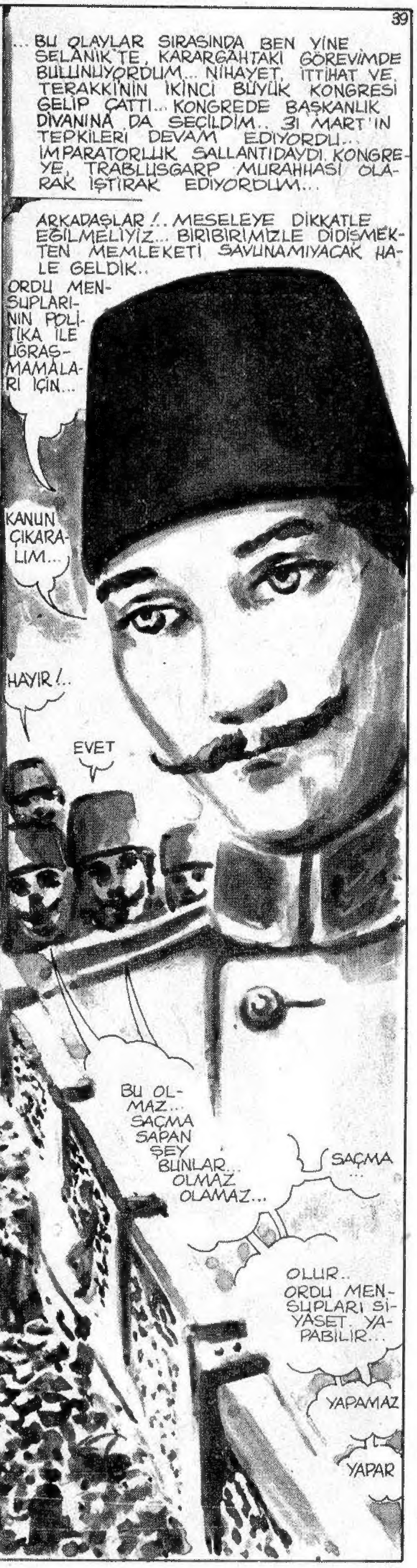

...BU OLAYLAR SIRASINDA BEN YİNE SELANİK'TE, KARARGÂHTAKİ GÖREVİMDE BULUNUYORDUM... NİHAYET, İTTİHAT VE TERAKKİ'NİN İKİNCİ BÜYÜK KONGRESİ GELİP ÇATTI... KONGREDE BAŞKANLIK DİVANINA DA SEÇİLDİM... 31 MART'IN TEPKİLERİ DEVAM EDİYORDU... İMPARATORLUK SALLANTIDAYDI. KONGREYE, TRABLUSGARP MURAHHASI OLARAK İŞTİRAK EDİYORDUM...
ARKADAŞLAR!.. MESELEYE DİKKATLE EĞİLMELİYİZ... BİRBİRİMİZLE DİDİŞMEKTEN MEMLEKETİ SAVUNAMIYACAK HALE GELDİK...
ORDU MENSUPLARININ POLİTİKA İLE UĞRAŞMAMALARI İÇİN...
KANUN ÇIKARALIM...
HAYIR!..
EVET
BU OLMAZ... SAÇMA SAPAN ŞEY BUNLAR... OLMAZ OLAMAZ...
SAÇMA...
OLUR.. ORDU MENSUPLARI SİYASET YAPABİLİR...
YAPAMAZ
YAPAR

40
DEVRİM BAŞLAMIŞTIR... BUNUN BİTİRİLMESİ DE ŞARTTIR...
...VİNE KENDİMİ ASKERİ EĞİTİME VERDİM. HAZIRLADIĞIM VE BU KONGREDEN SONRA ALMAN MAREŞALİ VON DER GOLZ'A KABUL ETTİRDİĞİM BİR HAREKET PLÂNI DA BU DEVREYE RASTLAR...
...BİR DE BAKTIK Kİ, 29 EYLÜL 1911 DE, İTALYANLAR SAVAŞ AÇMIŞLAR... UZUN ZAMANDAN BERİ GÖZLERİNİ DİKTİKLERİ TRABLUSGARB'I İSTİYORLAR...
...HEMEN MAHMUT ŞEVKET PAŞAYA MÜRACAAT ETTİM...
ORDUNUN HEM FİKREN HEM DE BATI ANLAYIŞI BAKIMINDAN GÜÇLENDİRİLMESİ...
SİZİ ORAYA GÖNDEREMEM BURADA, BANA LAZIMSINIZ MUSTAFA KEMAL BEY!..
İNANINIZ Kİ PAŞAM ORAYA EVVELCE DE GİTMİŞTİM.. İNGİLİZLERİN DE, İTALYANLARIN DA ANA TAKTİKLERİNİ BİLİRİM...
ÖYLEYSE....

41
..BU SIRADA BİRDEN BİRE GÖZLERİM RAHATSIZLANIVERDİ. SANCIDAN YERİMDE DURAMIYORDUM. GÖZLERİME KAN DOLMUŞ GİBİYDİ.
Dr İBRAHİM TALİ'NİN ISRARI ÜZERİNE DERNEDEKİ KARARGÂHIMDAN MENZİL HASTANESİNE NAKLEDİLDİM. BU GÜNLERDE BİNBAŞILIĞA YÜKSELMİŞTİM...
...VİYANA'DA UZUN BİR TEDAVİYE TABİ TUTULDUM..
..GÖZLERİM SARGILI İKEN DÜNYAM KARARMIŞTI AMA SAVAŞ MEYDANLARINI, ŞEREFLE DÖĞÜŞEN ASKERLERİ GÖRÜR GİBİYDİM...
..İŞTE, BU BUNALIMLAR İÇİNDE BALKANLARDA BEKLENEN ŞEY OLDU...
... ASKERLERİM... ASKERLERİM...
BİNBAŞIM ELİMİZDE HİÇ BİR İLAÇ YOK... VİYANA'YI TAVSİYE EDERİM SİZE... FİKİRLERİNİZİ BİLDİĞİM İÇİN SÖYLÜYORUM...
...ORDUMUZ, MAKEDONYA VE TRAKYA'DA YENİK DÜŞMÜŞ TRABLUSGARP DA İTALYANLARIN ELİNE GEÇMİŞTİ...
...ŞİMDİ, GELİBOLU YARIMADASININ AĞZINDA AK DENİZ BOĞAZI MÜRETTEP KUVVETLERİ HAREKÂT ŞUBESİ MÜDÜRÜYDÜM...TÜRK ORDUSU, AÇLIĞA, HASTALIĞA RAĞMEN ÇATALCA'DA YİĞİTÇE DİRENİYORLARDI...
...MEMLEKETTE KORKUNÇ BİR AÇLIK VE SEFALET HÜKÜM SÜRÜYORDU... ULUS, KUŞKU İÇİNDEYDİ. DÜŞMAN İNSANLIK DIŞI HER TÜRLÜ DAVRANIŞA BAŞ VURUYOR KÖYLERİ YAĞMA EDİYOR, YAKIYOR, YIKIYOR, MASUM ÇOCUKLARI ÖLDÜRÜYOR, SÜNGÜLERİNİ GEBE KADINLARIN KARINLARINA BATIRIYORLARDI... DÜŞMANLAR, EN İĞRENÇ HAREKETLERİ YAPMAKTA BİR BİRLERİYLE YARIŞ HALDEYDİLER...
...İSTANBUL'TA FATİH SULTAN MEHMET'TEN BERİ TÜRK OLAN İSTANBUL ÇOK KORKULU GÜNLER YAŞAMIŞTI. ÇATALCA'DAKİ DÜŞMAN TOPLARININ SESİ ORALARDAN DUYULUYORDU...
...TİFÜS, ORTALIĞI KASIP KAVURUYORDU..

... BU KARIŞIKLIK İÇİNDE BİRDEN BİRE HAREKETE GEÇEN ENVER BEY, ANİ BİR BASKINLA BABALİ'YE GİRİVERDİ... O GÜNE DEĞİN ONUNCU KOLORDU KURMAY BAŞKANI İDİ ENVER BEY... BU, BİR HÜKÜMET DARBESİYDİ... PLÂNI TALÂT BEY (PAŞA) HAZIRLADI. BURADA, İNCE BİR HESAP, DERİNİNE BİR İNCELEME KONU DEĞİLDİ. GÖZÜPEKLİK YETİYORDU...
... HERKES ÇIL YAVRUSU GİBİ DAĞILMIŞTI. ODADA SADECE SADRAZAM KÂMİL PAŞA VARDI ŞİMDİ. ENVER BEY ONA YAKLAŞTI..
MİLLET ARTIK SİZDEN UMUDUNU KESMİŞTİR PAŞAM. LÜTFEN İSTİFANIZI YAZINIZ !..
DEMEK MİLLETİ SİZ TEMSİL EDİYORSUNUZ ?.. PEKALÂ ÖYLE OLSUN...
..ŞURADAN KALEMİ.. VERİNİZ İSTİFAMI YAZACAĞIM..
...ŞİMDİ SADRAZAM MAHMUT ŞEVKET PAŞAYDI... AHMET İZZET PAŞA, GENEL KURMAY BAŞKANLIĞINA GETİRİLMİŞTİ... BU ARADA MUHALEFET FAALİYETİNİ GENİŞLETMİŞTİ... 11 HAZİRAN 1913 TE MUHALEFETİN FEDAİLERİ, SADRAZAM MAHMUT ŞEVKET PAŞAYI BEYAZIT'TA ÖLDÜRDÜLER...
DANG !..
DANG !..

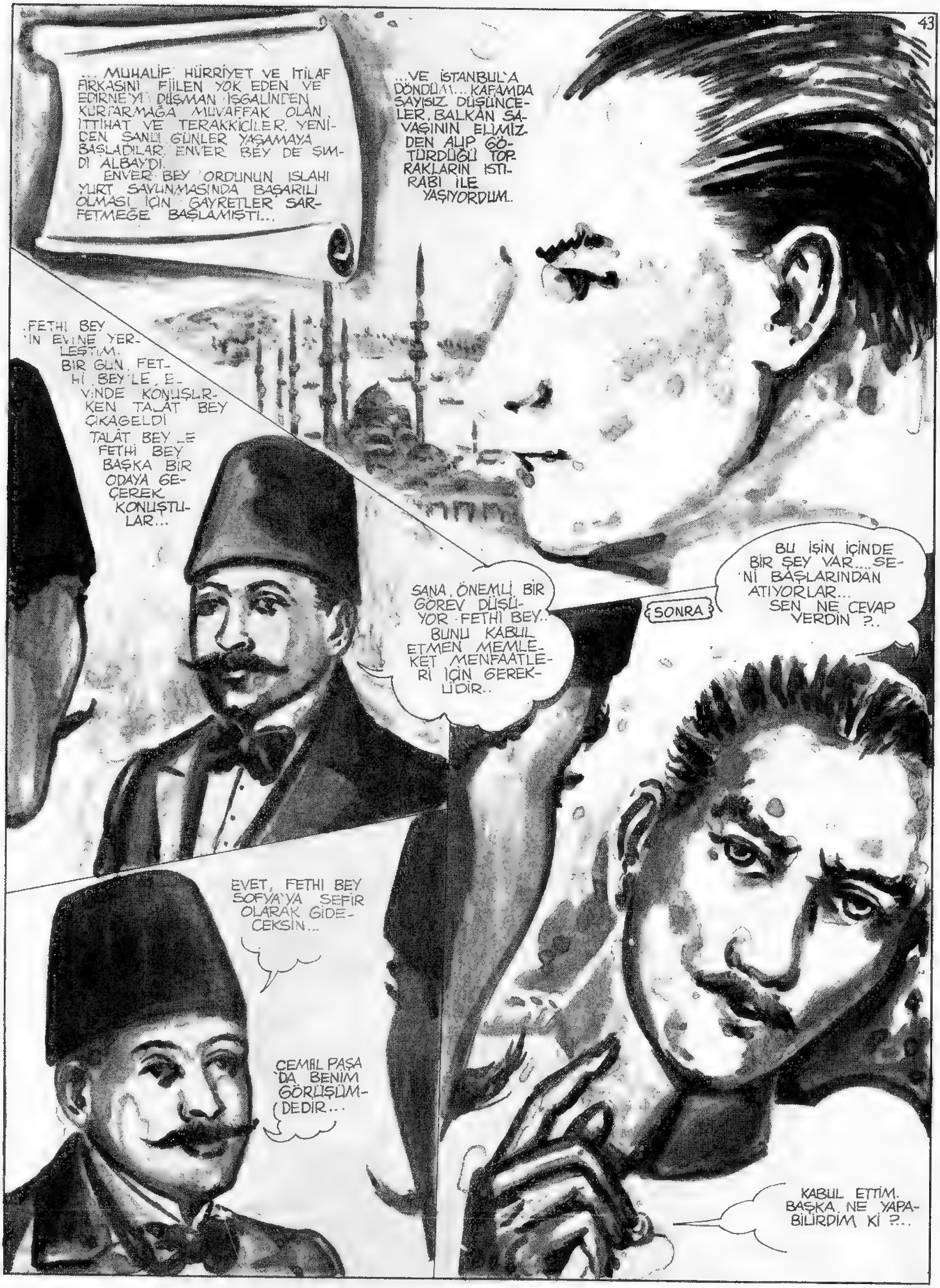
...MUHALİF HÜRRİYET VE İTİLAF FIRKASINI FİİLEN YOK EDEN VE EDİRNE'Yİ DÜŞMAN İŞGALİNDEN KURTARMAĞA MUVAFFAK OLAN İTTİHAT VE TERAKKİCİLER, YENİDEN SANLI GÜNLER YAŞAMAYA BAŞLADILAR. ENVER BEY DE ŞİMDİ ALBAYDI.
ENVER BEY ORDUNUN ISLAHI YURT SAVUNMASINDA BAŞARILI OLMASI İÇİN GAYRETLER SARFETMEĞE BAŞLAMIŞTI...
...VE İSTANBUL'A DÖNDÜM... KAFAMDA SAYISIZ DÜŞÜNCELER. BALKAN SAVAŞININ ELİMİZDEN ALIP GÖTÜRDÜĞÜ TOPRAKLARIN ISTIRABI İLE YAŞIYORDUM..
.FETHİ BEY 'İN EVİNE YERLEŞTİM. BİR GÜN, FETHİ BEY'LE, EVİNDE KONUŞURKEN TALAT BEY ÇIKAGELDİ
TALAT BEY'LE FETHİ BEY BAŞKA BİR ODAYA GEÇEREK KONUŞTULAR...
SANA ÖNEMLİ BİR GÖREV DÜŞÜYOR FETHİ BEY.. BUNU KABUL ETMEN MEMLEKET MENFAATLERİ İÇİN GEREKLİDİR..
SONRA
BU İŞİN İÇİNDE BİR ŞEY VAR... SENİ BAŞLARINDAN ATIYORLAR... SEN NE CEVAP VERDİN ?..
EVET, FETHİ BEY SOFYA'YA SEFİR OLARAK GİDECEKSİN...
CEMAL PAŞA'DA BENİM GÖRÜŞÜMDEDİR...
KABUL ETTİM. BAŞKA NE YAPABİLİRDİM Kİ ?..

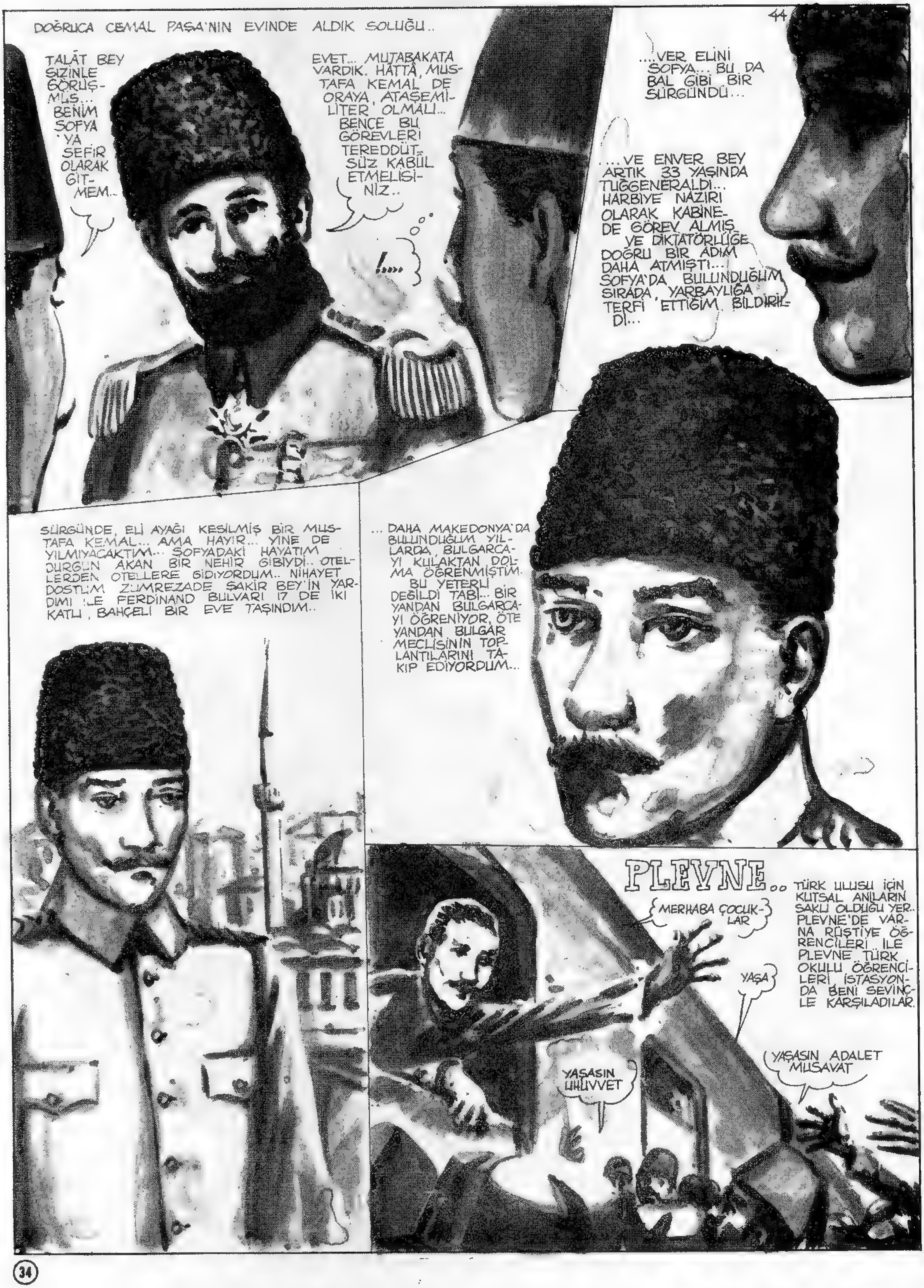
44
DOĞRUCA CEMAL PAŞA'NIN EVİNDE ALDIK SOLUĞU..
TALÂT BEY SİZİNLE GÖRÜŞMÜŞ... BENİM SOFYA'YA SEFİR OLARAK GİTMEM..
EVET... MUTABAKATA VARDIK. HATTÂ, MUSTAFA KEMAL DE ORAYA, ATAŞEMİLİTER OLMALI... BENCE BU GÖREVLERİ TEREDDÜTSÜZ KABÛL ETMELİSİNİZ..
!....
....VER ELİNİ SOFYA... BU DA BAL GİBİ BİR SÜRGÜNDÜ...
....VE ENVER BEY ARTIK 33 YAŞINDA TUĞGENERALDI... HARBİYE NAZIRI OLARAK KABİNEDE GÖREV ALMIŞ VE DİKTATÖRLÜĞE DOĞRU BİR ADIM DAHA ATMIŞTI... SOFYA'DA BULUNDUĞUM SIRADA, YARBAYLIĞA TERFİ ETTİĞİM BİLDİRİLDİ...
SÜRGÜNDE, ELİ AYAĞI KESİLMİŞ BİR MUSTAFA KEMAL... AMA HAYIR... YİNE DE YILMIYACAKTIM... SOFYADAKİ HAYATIM DURGUN AKAN BİR NEHİR GİBİYDİ.. OTELLERDEN OTELLERE GİDİYORDUM.. NİHAYET DOSTUM ZÜMREZADE ŞAKİR BEY'İN YARDIMI İLE FERDİNAND BULVARI 17 DE İKİ KATLI, BAHÇELİ BİR EVE TAŞINDIM..
... DAHA MAKEDONYA'DA BULUNDUĞUM YILLARDA, BULGARCAYI KULAKTAN DOLMA ÖĞRENMİŞTİM. BU YETERLİ DEĞİLDİ TABİ... BİR YANDAN BULGARCAYI ÖĞRENİYOR, ÖTE YANDAN BULGAR MECLİSİNİN TOPLANTILARINI TAKİP EDİYORDUM...
PLEVNE..
TÜRK ULUSU İÇİN KUTSAL ANILARIN SAKLI OLDUĞU YER.. PLEVNE'DE VARNA RÜŞTİYE ÖĞRENCİLERİ İLE PLEVNE TÜRK OKULU ÖĞRENCİLERİ İSTASYONDA BENİ SEVİNÇLE KARŞILADILAR.
MERHABA ÇOCUKLAR
YAŞA
YAŞASIN ADALET MUSAVAT
YAŞASIN UHUVVET

45
HARİKA KIYAFET DOĞRUSU
HAYATIMDA BU KADAR YAKIŞIKLI ERKEK GÖRMEDİM.
...BULGARİSTAN ANILARIM İÇİNDE BİR DE BALO VARDIR. KIYAFET BALOSUYDU BU... HERKES UZUN SÜRE HAZIRLANMIŞTI... BELKİ İKİ AY SÜRDÜ BU HAZIRLIK..SONRA BALO GÜNÜ GELDİ ÇATTI... BEN, YENİÇERİ KIYAFETİ İLE GİTTİM. GECENİN EN ŞIK DAVETLİSİ SEÇİLDİM...
BALOYU FETHETTİ!..
BUTUN BUNLAR GELIP GEÇİCİ ŞEYLERDİ.. GEZİNTİLER, EYLENCELER AMA, BİR MESELE VARDI Kİ ASLA ZİHNİMDEN ÇIKMIYOR, İÇİMİ BİR KURT GİBİ KEMİRİYORDU.. MEMLEKETİM BİR ÇENBER İÇİNE ALINIYORDU..
...MEMLEKETİMİN KADERİ ÜZERİNDE ÇİRKİN OYUNLAR OYNANIYORDU... ORDUNUN DERLENİP TOPARLANMASI, DİNAMİK HALE GETİRİLMESİ ŞARTTI.. AMA BUNU, BİZDEN OLANLAR, BİZİM İÇİMİZDEN YETİŞENLER YAPMALIYDI.
...ASIL GENÇLEŞTİRME HAREKÂTININ, "ALMAN ISLAHAT HEYETİ,, NİN GELİŞİ İLE BAŞLAMASI HER ŞEYİ YIKIYORDU...

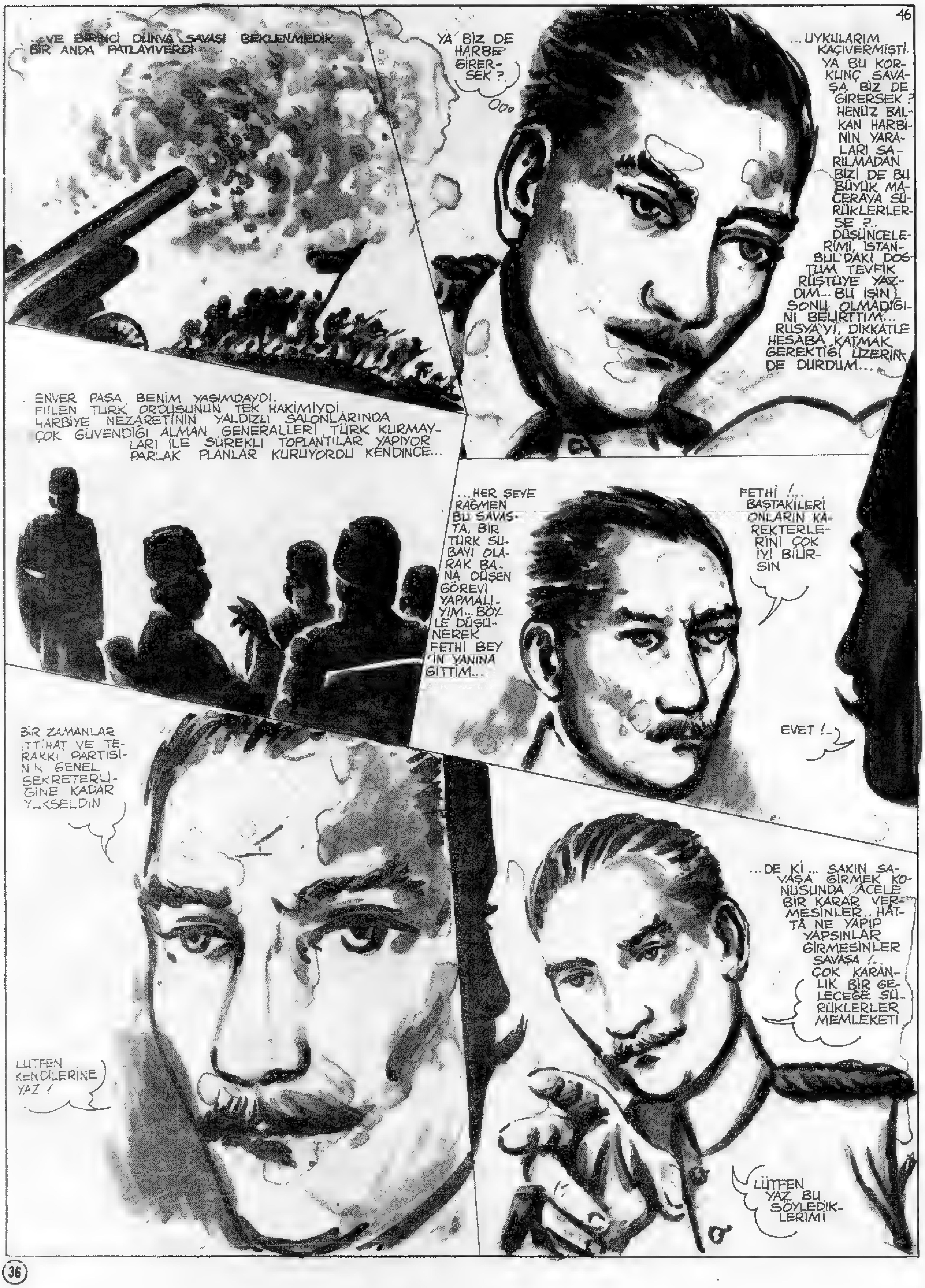
...VE BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI BEKLENMEDİK BİR ANDA PATLAYIVERDİ...
YA BİZ DE HARBE GİRERSEK ?
...UYKULARIM KAÇIVERMİŞTİ. YA BU KORKUNÇ SAVAŞA BİZ DE GİRERSEK ? HENÜZ BALKAN HARBİNİN YARALARI SARILMADAN BİZİ DE BU BÜYÜK MACERAYA SÜRÜKLERLERSE ?.. DÜŞÜNCELERİMİ, İSTANBUL'DAKİ DOSTUM TEVFİK RÜŞTÜYE YAZDIM... BU İŞİN SONU OLMADIĞINI BELİRTTİM... RUSYA'YI, DİKKATLE HESABA KATMAK GEREKTİĞİ ÜZERİNDE DURDUM...
ENVER PAŞA BENİM YAŞIMDAYDI. FİİLEN TÜRK ORDUSUNUN TEK HAKİMİYDİ. HARBİYE NEZARETİNİN YALDIZLI SALONLARINDA ÇOK GÜVENDİĞİ ALMAN GENERALLERİ TÜRK KURMAYLARI İLE SÜREKLİ TOPLANTILAR YAPIYOR PARLAK PLANLAR KURUYORDU KENDİNCE...
...HER ŞEYE RAĞMEN BU SAVAŞTA, BİR TÜRK SUBAYI OLARAK BANA DÜŞEN GÖREVİ YAPMALIYIM... BÖYLE DÜŞÜNEREK FETHİ BEY'İN YANINA GİTTİM...
FETHİ !... BAŞTAKİLERİ ONLARIN KAREKTERLERİNİ ÇOK İYİ BİLİRSİN
EVET !..
BİR ZAMANLAR İTTİHAT VE TERAKKİ PARTİSİNİN GENEL SEKRETERLİĞİNE KADAR YÜKSELDİN.
LÜTFEN KENDİLERİNE YAZ !
...DE Kİ... SAKIN SAVAŞA GİRMEK KONUSUNDA ACELE BİR KARAR VERMESİNLER.. HATTA NE YAPIP YAPSINLAR GİRMESİNLER SAVAŞA !.. ÇOK KARANLIK BİR GELECEĞE SÜRÜKLERLER MEMLEKETİ
LÜTFEN YAZ BU SÖYLEDİKLERİMİ

... FACİANIN BAŞLANGICI ŞÖYLE OLDU... ÖNCELERİ, KİMİN EMRİYLE OLDUĞU BİLİNMİYEN BİR TERTİP SONUCU, İSTANBUL LİMANINDA DEMİRLİ DURAN İKİ ALMAN GEMİSİ (YAVUZ VE MİDİLLİ)
YANLARINDA YARDIMCI SÜVARİ GEMİLERİ OLDUĞU HALDE, TÜRK FİLOSU ADI ALTINDA BOĞAZI GEÇEREK KARADENİZE ÇIKIVERDİ... RUS LİMANLARINA VE RUS DONANMASINA SALDIRDI. BU GARİP OLAYLA TÜRKİYE ARTIK FİİLEN SAVAŞA GİRMİŞ BULUNUYORDU...
...ARTIK BENİM BULGARİSTAN'DA YAPACAK BİR İŞİM KALMAMIŞTI... HEMEN, İSTANBUL'A, BAŞKUMANDANLIĞA MÜRACAAT ETMEYİ UYGUN BULDUM...
...BAŞKUMANDAN VEKİLİ NAZİK BİR CEVAP VERDİ, "SİZE, ORDUDA DAİMA BİR VAZİFE MEVCUTTUR. FAKAT, SOFYA ATAŞEMİLİTERLİĞİNDE KALMANIZ DAHA ÖNEMLİ TELAKKİ EDİLDİĞİNDEN...
... BU BUHRANLI GÜNLERDE FETHİ BEY, ELİNDE TELGRAFLA ODAMA GELDİ...
GÖZÜN AYDIN MUSTAFA... İSTEDİĞİN OLDU... İSTANBUL'DAN ÇAĞIRIYORLAR
(TAMAM !..

SOFYA'DAN İSTANBUL'A GELDİĞİM ZAMAN ENVER PAŞA DA SARIKAMIŞ HAREKÂTINDAN İSTANBUL'A DÖNMÜŞ BULUNUYORDU KENDİSİNİ ZİYARET İÇİN MAKAMINA GİTTİM.
BİRAZ YORULDUNUZ
YOK. O KADAR DEĞİL.
NE OLDU, ŞİMDİKİ VAZİYET NEDİR ?..
ÇARPIŞTIK... O KADAR
ONDOKUZUNCU TÜMEN KUMANDANI YARBAY MUSTAFA KEMAL
ANLIYAMADIM YARBAYIM ONDOKUZUNCU TÜMEN Mİ ?
EVET !
TAYİN YERİMİ ÖĞRENMEK İÇİN GENEL KURMAY DAİRESİNE
BUNDA BİR YANLIŞLIK OLACAK YARBAYIM..
ÇÜNKÜ ONDOKUZUNCU TÜMEN DİYE BİR ŞEY YOK ORDUMUZDA YARBAYIM..

..BEYNIMDEN VURULMUŞA DONMUŞTUM. NE DEMEKTİ BU ?... ÇALMADIĞIM KAPI, AŞINDIRMADIĞIM EŞİK KALMADI. HEP AYNI CEVAPLA KARŞILAŞIYORDUM :
..ONDOKUZUNCU TÜMEN Mİ ?.. YOK BÖYLE BİR TÜMEN..
..LİMAN VON SANDERS'E BAŞ VURDUM, KENDİMİ TANITTIM...
SİZİNLE TANIŞTIĞIMA MEMNUN OLDUM YARBAY AMA, BENİM EMRİM DE DE BÖYLE BİR TÜMEN YOK. SOFYA'DA UZUN SÜRE KALDIĞINIZA GÖRE SİZE BİR ŞEY SORMAK İSTERİM BULGARLAR HÂLÂ SAVAŞA GİRMİYECEKLER Mİ ?
HAYIR !. BUNA, HİÇ NİYETLERİ YOK. ŞİMDİLİK EKSELANS..
NEDEN ?. BULGARLAR ALMAN ORDUSUNUN BAŞARISINA HÂLÂ İNANMIYORLAR, İTİMAT ETMİYORLAR MI ?
HAYIR EKSELANS ! ETMİYORLAR.
NİÇİN ?..
DÜNYA DENGESİ VE VERİLEN ANİ KARARLAR DOLAYISI İLE BULGARLARI BU GÖRÜŞLERİNDE HAKLI BULUYORUM BEN DE EKSELANS

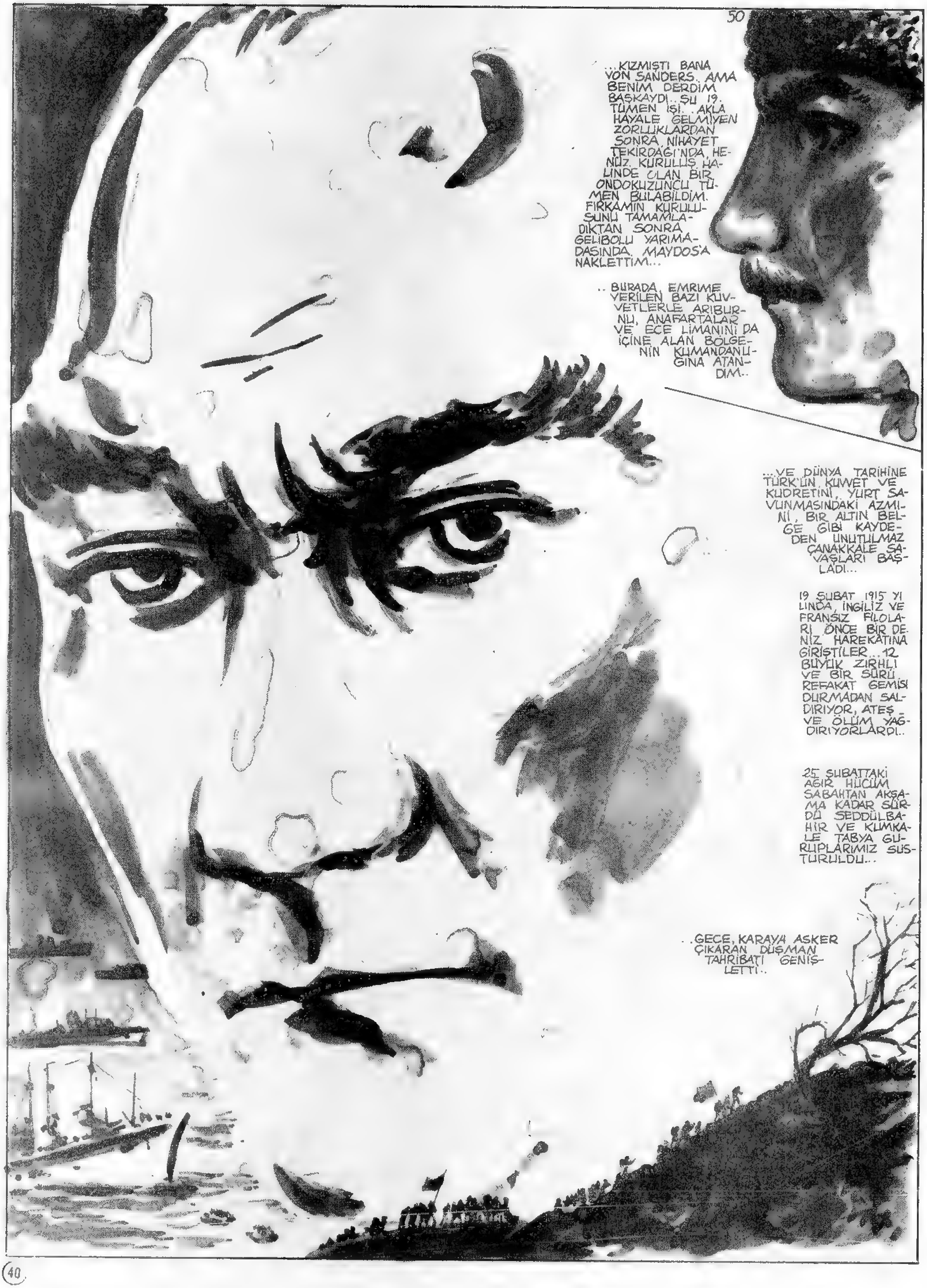
50
...KIZMIŞTI BANA VON SANDERS. AMA BENİM DERDİM BAŞKAYDI.. ŞU 19. TÜMEN İŞİ.. AKLA HAYALE GELMİYEN ZORLUKLARDAN SONRA, NİHAYET TEKİRDAĞI'NDA, HENÜZ, KURULUŞ HALİNDE OLAN BİR ONDOKUZUNCU TÜMEN BULABİLDİM. FIRKAMIN KURULUŞUNU TAMAMLADIKTAN SONRA GELİBOLU YARIMADASINDA, MAYDOS'A NAKLETTİM...
.. BURADA, EMRİME VERİLEN BAZI KUVVETLERLE ARIBURNU, ANAFARTALAR VE ECE LİMANINI DA İÇİNE ALAN BÖLGENİN KUMANDANLIĞINA ATANDIM..
...VE DÜNYA TARİHİNE TÜRK'ÜN, KUVVET VE KUDRETİNİ, YURT SAVUNMASINDAKİ AZMİNİ, BİR ALTIN BELGE GİBİ KAYDEDEN UNUTULMAZ ÇANAKKALE SAVAŞLARI BAŞLADI...
19 ŞUBAT 1915 YILINDA, İNGİLİZ VE FRANSIZ FİLOLARI ÖNCE BİR DENİZ HAREKÂTINA GİRİŞTİLER... 12 BÜYÜK ZIRHLI VE BİR SÜRÜ REFAKAT GEMİSİ DURMADAN SALDIRIYOR, ATEŞ VE ÖLÜM YAĞDIRIYORLARDI..
25 ŞUBATTAKİ AĞIR HÜCUM SABAHTAN AKŞAMA KADAR SÜRDÜ SEDDÜLBAHİR VE KUMKALE TABYA GURUPLARIMIZ SUSTURULDU...
..GECE, KARAYA ASKER ÇIKARAN DÜŞMAN TAHRİBATI GENİŞLETTİ..

51
.7-8 MARTTA, İNGİLİZ VE FRANSIZ GEMİLERİ BOĞAZA GİRDİLER. MERKEZ İSTİHKAMLARINA, İNSAFSIZCA BİR SALDIRI BAŞLADI 11-12 MARTTA BU HAREKET TEKRAR EDİLDİ.. AKLIN ALAMIYACAĞI KADAR MÜTHİŞ BİR SAVAŞ BAŞLAMIŞTI.. VE 18 MART GELDİ.. DUŞMAN FİLOSU BOĞAZI GEÇMEK İÇİN, SON VE ÇOK DAHA BÜYÜK BİR
SALDIRIYA GEÇTİ... 18 ZIRHLI, SAYISIZ MUHRİP, DENİZALTILAR.
...SABAHTAN, GÜN AĞIRIMINDAN, GÜN BATIMINA KADAR SÜRDÜ BU ÖLÜM YAĞMURU...
...KENDİNE GÜVENEN VE SONUÇ ALACAĞINDAN EMİN OLAN ŞIMARIK DÜŞMAN KUVVETLERİ, TARİHTE GÖRÜLMEYEN BİR MUKAVEMETLE KARŞILAŞMIŞLAR VE ŞAŞIRMIŞLARDI..
NE OLUYORDU BU TÜRKLERE ?..
...İNGİLİZ VE FRANSIZ GEMİLERİNİN BİR KISMI KARAYA OTURMUŞ BİR KISMI AĞIR YARA ALMIŞTI.
...BOĞAZA GİREN FİLOLAR, KUVVETLERİNİN YARISINI KAYBETMİŞLERDİ... BELİRLİ BİR SİLAH YOKTU KARŞILARINDA. ÜSTÜN SAVAŞ ARAÇLARI İLE TECHİZATLANDIRILMIŞ BİR KUVVET YOKTU
AMA TÜRK VARDI !..
TÜM SİLAHI, ÖZGÜRLÜK AŞKI, YURT SEVGİSİ OLAN TÜRK ASKERİ... İŞTE, DÜŞMAN BUNU HESAPLIYAMAMIŞTI...

57
BU NE DEMEKTİ ?... ÇANAKKALE GEÇİLMEZ DEMEKTİ. DÜŞMAN O AMANSIZ KUVVETLERİNİ GERİ ÇEKMEK ZORUNDA KALMIŞTI... HAYIR ! DİYORDU TÜRK ASKERİ BURADAN GEÇEMİYECEKSİN
...BENİM YURDUMU, EMPERYALİST ARZULARLA İĞRENÇ HALE GELMİŞ ÇİZMELERİNLE ÇİĞNEYEMİYECEKSİN...
...BU ZAFERDE ÇÖKMELER, YANGINLAR, PATLAMALAR, ARDI-ARASI KESİLMİYEN ATEŞ KARŞISINDA HİÇ TİTREMEDEN GÖREV YAPABİLECEK BAŞKA BİR ULUSUN ASKERİ YOKTUR..
BUNU, BİR KERE DAHA GÖRMÜŞ, ASKERİME, ULUSUMA BİR KERE DAHA İNANMIŞ, İMAN ETMİŞTİM.
...O, YERDE SÜRÜNMEĞE DEĞİL, BAYRAKLAR MİSALİ TARİH BOYUNCA GÖKLERDE YAŞAMAYA LAYIKTIR.. ÖZGÜR VE BAĞIMSIZ !
ŞİMDİ NE OLACAKTI ?. EMPERYALİST DEVLETLER İŞİ BURADA BIRAKIP, ÇEKİP GİDECEKLER MİYDİ ?. ELBETTE Kİ HAYIR ... TÜRK TOPRAKLARINA GÖZ DİKENLERİN KİTABI, BURADA KAPAYACAKLARINA İNANMAK; ELBETTE BÜYÜK SAFDİLLİK OLURDU...

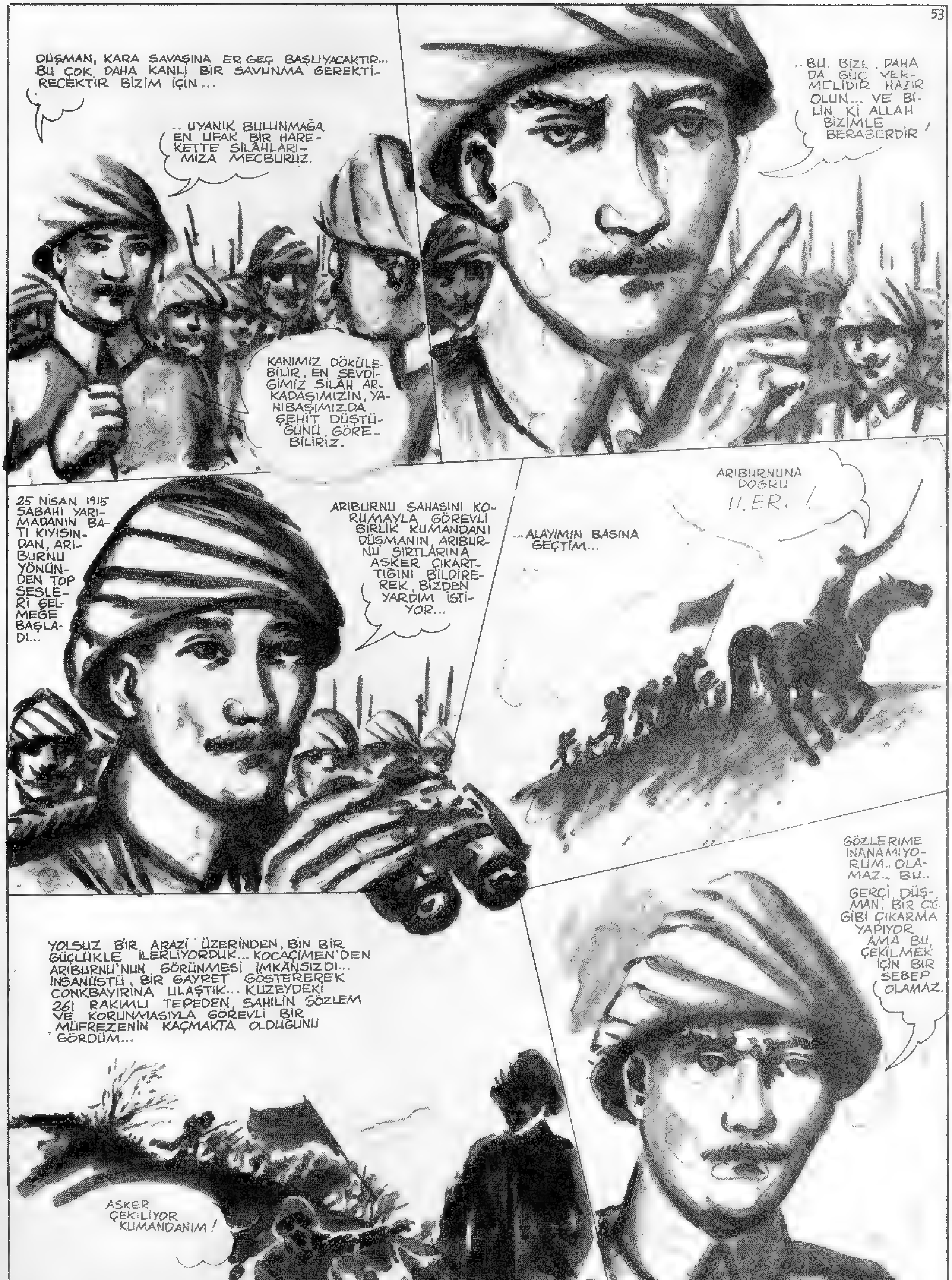
DÜŞMAN, KARA SAVAŞINA ER GEÇ BAŞLIYACAKTIR... BU ÇOK DAHA KANLI BİR SAVUNMA GEREKTİRECEKTİR BİZİM İÇİN...
..UYANIK BULUNMAĞA EN UFAK BİR HAREKETTE SİLAHLARIMIZA MECBURUZ.
KANIMIZ DÖKÜLEBİLİR, EN SEVDİĞİMİZ SİLAH ARKADAŞIMIZIN, YANIBAŞIMIZDA ŞEHİT DÜŞTÜĞÜNÜ GÖREBİLİRİZ.
..BU, BİZE DAHA DA GÜÇ VERMELİDİR HAZIR OLUN... VE BİLİN Kİ ALLAH BİZİMLE BERABERDİR!
25 NİSAN 1915 SABAHI YARIMADANIN BATI KIYISINDAN, ARIBURNU YÖNÜNDEN TOP SESLERİ GELMEĞE BAŞLADI...
ARIBURNU SAHASINI KORUMAYLA GÖREVLİ BİRLİK KUMANDANI DÜŞMANIN ARIBURNU SIRTLARINA ASKER ÇIKARTTIĞINI BİLDİREREK, BİZDEN YARDIM İSTİYOR...
...ALAYIMIN BAŞINA GEÇTİM...
ARIBURNUNA DOĞRU İLERİ!
YOLSUZ BİR ARAZİ ÜZERİNDEN, BİN BİR GÜÇLÜKLE İLERLİYORDUK... KOCAÇİMEN'DEN ARIBURNU'NUN GÖRÜNMESİ İMKÂNSIZDI... İNSANÜSTÜ BİR GAYRET GÖSTEREREK CONKBAYIRINA ULAŞTIK... KUZEYDEKİ 261 RAKIMLI TEPEDEN, SAHİLİN GÖZLEM VE KORUNMASIYLA GÖREVLİ BİR MÜFREZENİN KAÇMAKTA OLDUĞUNU GÖRDÜM...
ASKER ÇEKİLİYOR KUMANDANIM!
GÖZLERİME İNANAMIYORUM.. OLAMAZ.. BU..
GERÇİ DÜŞMAN, BİR ÇIĞ GİBİ ÇIKARMA YAPIYOR AMA BU, ÇEKİLMEK İÇİN BİR SEBEP OLAMAZ.

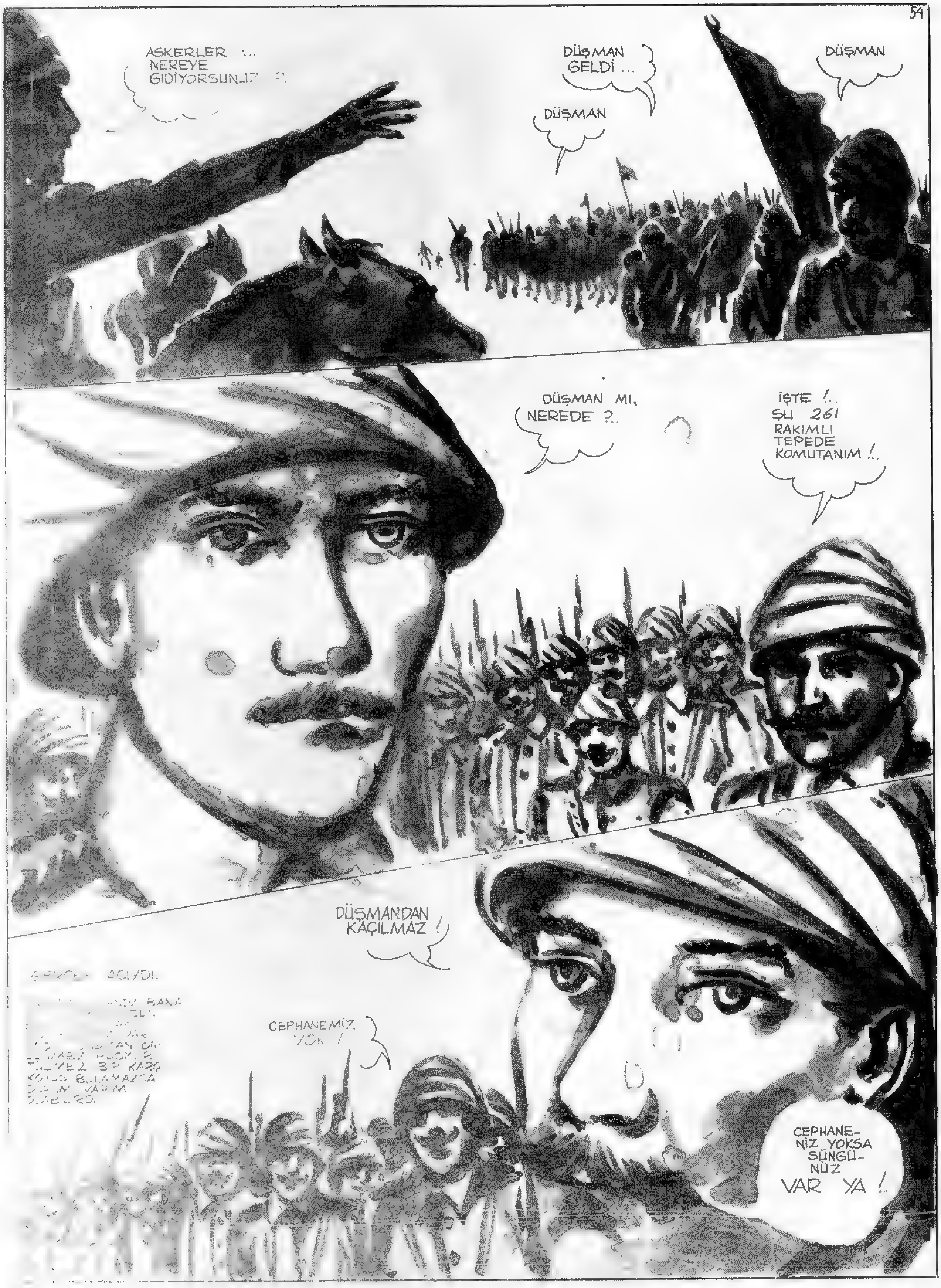
ASKERLER !... NEREYE GİDİYORSUNUZ ?.
DÜŞMAN GELDİ ...
DÜŞMAN
DÜŞMAN
DÜŞMAN MI, NEREDE ?..
İŞTE !.. ŞU 261 RAKIMLI TEPEDE KOMUTANIM !..
DÜŞMANDAN KAÇILMAZ !
CEPHANEMİZ YOK !
CEPHANENİZ YOKSA SÜNGÜNÜZ VAR YA !.

... BU ASKERLER, BENIM BİRLİKLERİMDEN DEĞİLLERDI AMA, VAKİT GEÇİRMEDEN KUMANDAYI ELE ALDIM... BU, BİR ANLIK MESELEYDİ... GÖZÜMÜN ÖNÜNE, ÇİĞNENEN BEŞİKLER, SÜNGÜLENEN KADINLAR, DÜŞMAN BAYRAKLARININ GÖRÜLDÜĞÜ ŞEHİRLERİMİZ GELİYORDU. KAÇMAK MI? EZİLMEK Mİ? HAYIR HAYIR! ÖLMEK, BUNDAN DAHA İYİYDİ...
... ASKER, EMRİMİ DERHAL YERİNE GETİRDİ... BU HAREKETİ GÖREN DÜŞMAN, BİR SALDIRI İLE KARŞILAŞACAĞINI ZANNEDEREK O DA MEVZİLENDİ... İNGİLİZLER ŞAŞKINLIK İÇİNDEYDİLER. OYSA, O ANA KADAR KARAYA ÇIKAN DÜŞMAN SEKİZ TABURDAN FAZLAYDI...
ASKERLER! HEPİNİZ DÜŞMANA, ÖLMEK YA DA ÖLDÜRMEK İÇİN SALDIRACAKSINIZ!.. SİZE BEN TAARRUZ EMRETMİYORUM. ÖLMEYİ EMREDİYORUM...
...BİZ ÖLÜNCEYE KADAR GEÇECEK ZAMAN İÇİNDE YERİMİZİ BAŞKA KUVVETLER VE KUMANDANLAR ALABİLİR!
HÜCUM!.
ALLAH ALLAH!
ALLAH ALLAH

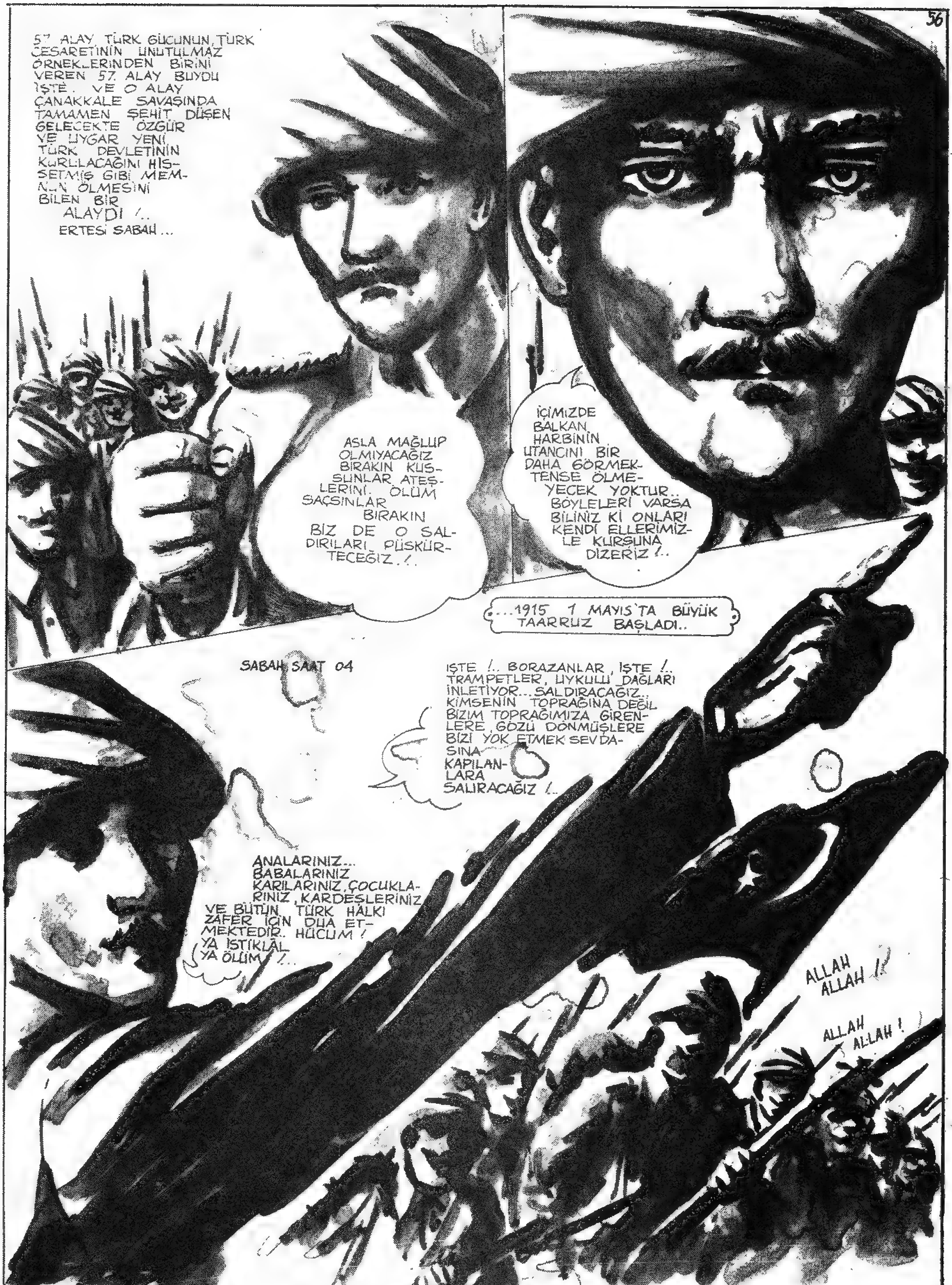
57. ALAY TÜRK GÜCÜNÜN, TÜRK CESARETİNİN UNUTULMAZ ÖRNEKLERİNDEN BİRİNİ VEREN 57. ALAY BUYDU İŞTE. VE O ALAY ÇANAKKALE SAVAŞINDA TAMAMEN ŞEHİT DÜŞEN GELECEKTE ÖZGÜR VE UYGAR YENİ TÜRK DEVLETİNİN KURULACAĞINI HİSSETMİŞ GİBİ MEMNUN ÖLMESİNİ BİLEN BİR ALAYDI !..
ERTESİ SABAH...
ASLA MAĞLUP OLMIYACAĞIZ BIRAKIN KUŞLAR ATEŞLERİNİ. ÖLÜM SAÇSINLAR BIRAKIN BİZ DE O SALDIRILARI PÜSKÜRTECEĞİZ !.
İÇİMİZDE BALKAN HARBİNİN UTANCINI BİR DAHA GÖRMEKTENSE ÖLMEYECEK YOKTUR.. BÖYLELERİ VARSA BİLİNİZ Kİ ONLARI KENDİ ELLERİMİZLE KURŞUNA DİZERİZ !..
...1915 1 MAYIS'TA BÜYÜK TAARRUZ BAŞLADI..
SABAH SAAT 04
İŞTE !.. BORAZANLAR, İŞTE !.. TRAMPETLER, UYKULU DAĞLARI İNLETİYOR... SALDIRACAĞIZ.. KİMSENİN TOPRAĞINA DEĞİL BİZİM TOPRAĞIMIZA GİRENLERE, GÖZÜ DÖNMÜŞLERE BİZİ YOK ETMEK SEVDASINA KAPILANLARA SALDIRACAĞIZ !..
ANALARINIZ... BABALARINIZ KARILARINIZ, ÇOCUKLARINIZ, KARDEŞLERİNİZ VE BÜTÜN TÜRK HALKI ZAFER İÇİN DUA ETMEKTEDİR.. HÜCUM ! YA İSTİKLAL YA ÖLÜM !..
ALLAH ALLAH !
ALLAH ALLAH !

...TÜRK ORDUSU KARARGÂHI SON GÜCÜNÜ DE CEPHEYE SEVKEDİYORDU... KUMANDA ZİNCİRİNDE KARIŞIKLIK BİZİ GÜÇ DURUMLARDA BIRAKIYORDU...
...ORDU KUMANDANI LİMAN VON SANDERS'E TELEFONDA, KURMAY BAŞKANI ARACILIĞI İLE DURUMU ANLATTIM.
EKSELANS!.. YENİ BİR TEHLİKE ÇENBERİNE GİRDİK!..
CEPHENİN, BAZI YERLERDE KUMANDA DENGESİZLİĞİNDEN DÜŞEBİLECEĞİNİ HATIRLATAYIM..
BÜTÜN MEVCUT KUVVETLERİN BENİM KUMANDAMA VERİLMESİNİN TEK ÇARE OLDU... ....
FAKAT, BU YETKİ ÇOK GELMEZ Mİ ?..
BU YETKİ AZ BİLE GELİR EKSELANS!
...SAVAŞ DEVAM EDİYORDU...
...ORDU KARARGÂHINDAN GELEN EMİRLE AYNI ZAMANDA ANAFARTALAR CEPHE KUMANDANLIĞINA ATANDIĞIM BİLDİRİLDİ...
...SAAT 21.50 İDİ... SABAHA KADAR HER ŞEYİ PLANLADIM BÜYÜK TAARRUZA GEÇMEM GEREKİYORDU... EMRİMDEKİLERLE VEDALAŞTIM...
BU GÜNE KADAR BANA, GAYRET VE FEDAKÂRLIKLARINIZLA KAZANDIRDIĞINIZ MUVAFFAKİYETLERİ, YENİ ALDIĞIM VAZİFEDE DE BANA OLAN SEVGİ İTİMADINIZLA TAMAMLAYACAĞINIZA İNANARAK SİZE VEDA EDİYORUM!

...VE MAİYETİMLE YOLA ÇIKTIM... GECENİN KÖR KARANLIĞINDA, EPEY GİTTİKTEN SONRA ÇAMLITEKKE DENİLEN ÇUKUR BİR YERDE YENİ GURUBUMUN KARARGAHINI BULDUM... ÖNCE TAYİN EDİLEN KUMANDAN TAARRUZ EMRİNE KARŞIYMIŞ, DERHAL GÖREVİNDEN ALINMIŞ... SAAT DÖRTTE BÜTÜN EMİRLER VERİLMİŞTİ...
...9 AĞUSTOS'TA BÜTÜN CEPHELERDE TAARRUZA GEÇİLDİ... DİRENEN DÜŞMAN HIRPALANIYORDU... CONKBAYIRI'NDA İKİ TARAF İÇ İÇE SAVAŞIYORDU... KISA SÜREN BİR DÜŞÜNCEDEN SONRA CONKBAYIRI'NDA TAARRUZA GEÇMEYE KARAR VERDİM... ORDU KOMUTANI VON SANDERS BU KARARIMI ÇOK CÜRETLİ BULDU...
HAREKÂTIN SORUMLULUĞUNU KABUL EDEN SİZSİNİZ... DÜŞÜNCELERİNİZ ÜZERİNDE KATİYEN TESİR YAPMAK İSTEMEM.
DÜŞÜNCELERİMİ YALNIZ MÜTALAA OLARAK SÖYLEDİM.
DÜŞMAN UÇAĞI BENİ TAKİP EDİYOR...
...AKŞAMA DOĞRU CONKBAYIRI CEPHESİNE HAREKET ETTİM... ASKERLER YORGUNLUKTAN PERİŞAN HALDEYDİ...

.. GECENİN KARANLIK PERDESİ KALKIYORDU... HÜCUM ANI İDİ..
ALLAH ALLAH !..
ALLAH ALLAH !..
...SAATİME BAKTIM DÖRT BUÇUĞA GELİYORDU... DÜŞMANA UZAKLIK 20-30 ADIM...
...VE HARP SAFI NİZAMINDA HÜCUM YÜRÜYÜŞÜ İLE DÜŞMANIN ÜZERİNE ATILACAĞIZ...VE HER NE PAHASINA OLURSA OLSUN DÜŞMAN YENİLEREK MAHVEDİLECEK...
...TERTİBAT ŞU: TÜFEK YOK, TOP SESİ YOK. SÜNGÜ TAKILACAK...
BÜTÜN SUBAYLARLA HÜCUM SAFININ ÖNÜNE GEÇTİM..SÜNGÜLER TAKILMIŞ SON EMİR BEKLENİYORDU...
HÜCUM !.
...TÜM ASKERLER, SUBAYLAR HER ŞEYİ UNUTMUŞLAR BAKIŞLARINI, KALPLERİNİ VERECEĞİM İŞARETE BAĞLAMIŞLARDI..
...SÜNGÜLERİ PARLAMIŞ ASKERLERİM, İŞARETİM ÜZERİNE DEMİRDEN BİR KİTLE HALİNDE ASLANCA BİR SALDIRIŞLA İLERİ ATILDILAR !..
...BİR SANİYE SONRA, DÜŞMAN SİPERLERİ İÇİNDE, GÖKLERİ DOLDURAN ALLAH !.. ALLAH !.. SESLERİNDEN BAŞKA BİR SES İŞİTİLMİYORDU !..

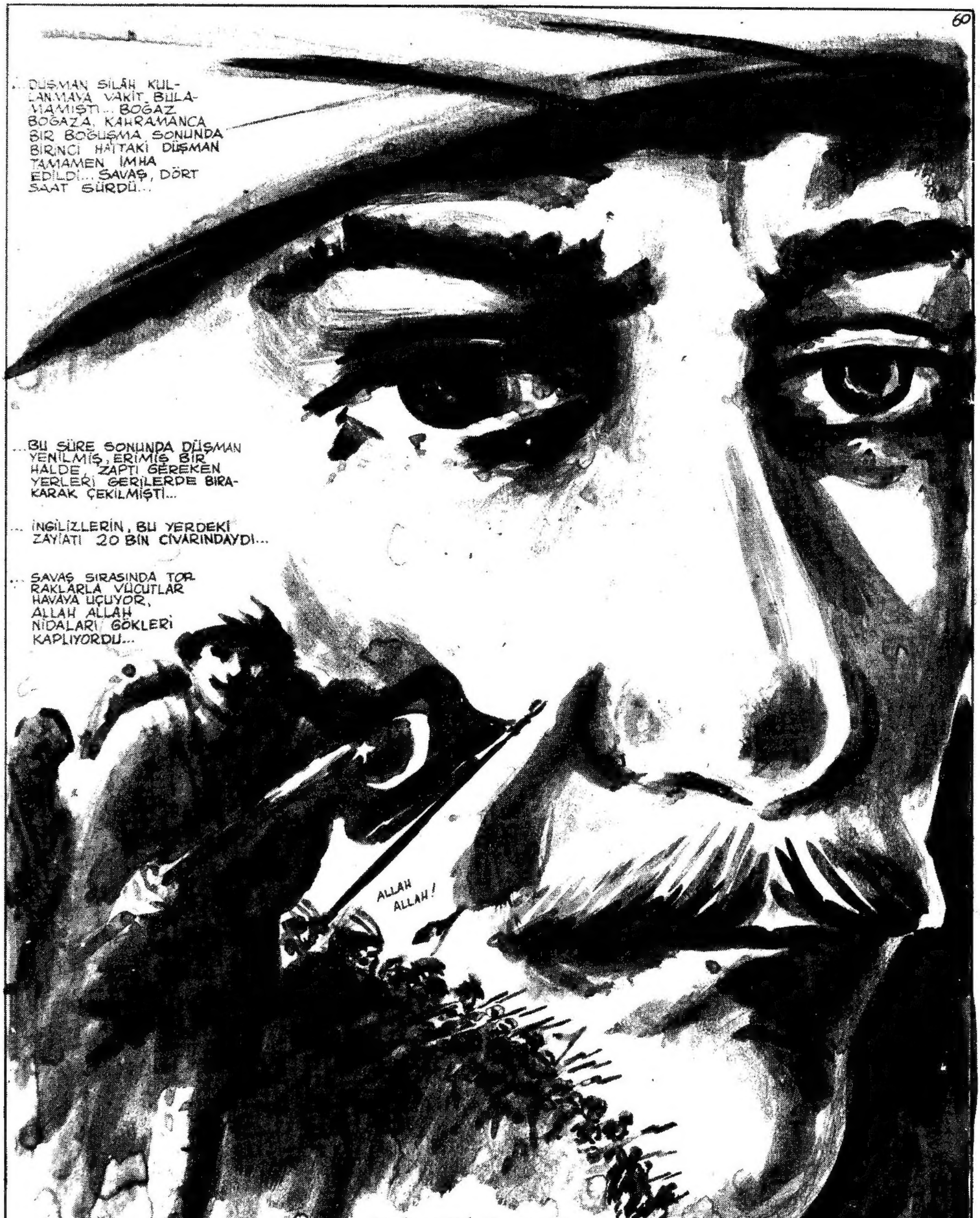
60
...DÜŞMAN SİLAH KULLANMAYA VAKİT BULAMAMIŞTI... BOĞAZ BOĞAZA, KAHRAMANCA BİR BOĞUŞMA SONUNDA BİRİNCİ HATTAKİ DÜŞMAN TAMAMEN İMHA EDİLDİ... SAVAŞ, DÖRT SAAT SÜRDÜ...
...BU SÜRE SONUNDA DÜŞMAN YENİLMİŞ, ERİMİŞ BİR HALDE, ZAPTI GEREKEN YERLERİ GERİLERDE BIRAKARAK ÇEKİLMİŞTİ...
...İNGİLİZLERİN, BU YERDEKİ ZAYİATI 20 BİN CİVARINDAYDI...
...SAVAŞ SIRASINDA TOPRAKLARLA VÜCUTLAR HAVAYA UÇUYOR, ALLAH ALLAH NİDALARI GÖKLERİ KAPLIYORDU...
ALLAH ALLAH!
...ÖLENİN YERİNİ BİR BAŞKASI ALIYOR, SÜNGÜSÜNÜ VATANINA GÖZ DİKEN DÜŞMANIN BAĞRINA SOKMADAN ŞEHİT DÜŞMÜYORDU... İNGİLİZ GEMİLERİ, CEHENNEMİ BİR TOP ATIŞINA TUTMUŞLARDI CONKBAYIRI'NI. AMA, GAYELERİNE ERİŞEMEDİLER... İMAN DOLU GÖĞÜSLERİ, VATAN İÇİN ÇARPAN KALPLERİYLE TÜRK ASKERİ KARŞISINDA ERİDİLER.
DEVAM EDECEK